

Z koleją od dziecka

Z koleją od dziecka

Raport KOLEO 2026

Autor:

Jacek Grzeszak

Współpraca:

Ewa Kantecka, Patrycja Koprowska,
Magdalena Koprowska, Zuzanna Łazowska,
Marta Skalmowska (Minds & Roses)

Koordinacja i redakcja:

Magdalena Stefanowska
wraz z zespołem

Opracowanie graficzne:

Studio Ładne Halo

Warszawa, czerwiec 2026

 KOLEO

Wstęp

W zeszłym roku opowiedzieliśmy historię o miłości Polaków do kolei. Pokazaliśmy jak dużo jest w Polsce mikoli (miłośników kolei), że lubimy podróże bliższe i dalekie, że kolej towarzyszy nam na co dzień. W 2026 roku oddajemy głos dzieciom i ich rodzicom. Pokazujemy, że korzystanie z kolei daje wolność i sprawczość nastolatkom. Udowadniamy, że z maluszkiem też można podróżować, a dla kilkulatka wyprawa pociągiem może być najlepszą przygodą wakacji.

W KOLEO dążymy do tego, aby kolej była środkiem transportu przyjaznym każdemu, włączając w to najmłodszych pasażerów. Wierzymy, że budowanie dobrych nawyków zaczyna się od pokazania dzieciom, że podróż pociągiem to przygoda, a nie tylko przemieszczanie się z punktu A do punktu B. Właśnie dlatego w dziesiątkach szkół w całej Polsce odbywają się zajęcia KOLEO Kids. Podczas tych spotkań dzieci przekonują się, że kolej to bezpieczny, ekologiczny i po prostu ciekawy sposób na odkrywanie świata – znacznie lepszy niż wielogodzinna jazda autem.

Na potrzeby poniższego raportu przeprowadziliśmy badanie jakościowe i ilościowe¹. Rozmawialiśmy z rodzicami maluchów oraz z nastolatkami. Układ raportu odpowiada kolejnym etapom dorastania i pokazuje jaką rolę kolej odgrywa w życiu rodziny. Na początku przedstawiamy przegląd danych dotyczących ubiegłego roku na polskiej kolei.

No to w drogę!

Spis treści

02	WSTĘP
03	Kluczowe wnioski
04	KOLEJ w PIGUŁCE 2025
08	(0-2 LATA) NADAL MOBILNI – RODZIC Z BOBASEM
13	(3-6 LAT) WSPÓLNE CHWILE – RODZIC Z MALCEM
14	Zalety podróżowania pociągiem z dzieckiem
21	Wsiąść do pociągu i... wylądować na placu zabaw
24	(7-14 LAT) UCZNIOWIE I NAUKA SAMODZIELNOŚCI
25	KOLEO Kids
26	Pierwsza wycieczka
28	Pierwsza podróż pociągiem
34	(15-18 LAT) MŁODZIEŻ I WOLNOŚĆ PODRÓŻOWANIA
34	Dojazdy do szkoły
35	Kolejowe porady
40	(18+) DUŻE DZIECI I PASJA NA CAŁE ŻYCIE
41	Na koniec
42	Przypisy

Kluczowe wnioski

NADAL MOBILNI – RODZIC Z BOBASEM

54% rodziców rozważyłoby pojechanie pociągiem z małym dzieckiem w wózku, gdyby miało taką możliwość. W tej grupie występuje najwięcej obaw związanych z koleją – do najczęściej wymienianych należą: tłok w pociągach i na stacjach, trudności z wsiadaniem do składu oraz słabe przystosowanie infrastruktury dworcowej do poruszania się z wózkiem dziecięcym. Najbardziej fundamentalnym problemem pozostaje jednak brak stacji kolejowej w pobliżu (w tej sytuacji jest 39% badanych). Jeśli stacja znajduje się w okolicy, a kolej oferuje krótki czas przejazdu, rodziny chętnie korzystają z takich połączeń. Aż 4 na 5 najpopularniejszych tras wybieranych przez rodziny z dziećmi w wieku 0–2 lata to takie, na których pociągiem można dojechać do najbliższego dużego miasta szybciej niż autem.

WSPÓLNE CHWILE – RODZIC Z MALCEM

35% rodziców dzieci w wieku 0–6 lat odbyło z nimi choć jeden przejazd pociągiem w ciągu ostatniego roku, a kolejne 31% podróżowało w latach wcześniejszych. Aż 86% rodziców, którzy mają już za sobą wspólny przejazd koleją, ocenia go pozytywnie, a 74% deklaruje chęć ponownego wyboru tego środka transportu. Rodzice najbardziej doceniają to, że pociąg pozwala na wartościowe spędzenie czasu z bliskimi, zapewniając dziecku swobodę oraz możliwość ruchu. Wśród innych zalet wymieniają także: bezpieczeństwo podróży, możliwość skorzystania z toalety lub posiłku bez konieczności postoju, korzystne zniżki rodzinne oraz mniejsze ryzyko wystąpienia u malca choroby lokomocyjnej.

UCZNIOWIE I NAUKA SAMODZIELNOŚCI

38% rodziców dzieci w wieku 7–13 lat podróżowało z nimi koleją w ciągu mijającego roku, a kolejne 37% robiło to w latach wcześniejszych. Podobnie jak w przypadku rodziców młodszych dzieci, obserwujemy duże zadowolenie z jakości podróży (86%) oraz chęć dalszego korzystania z kolei (76%). Wiele dzieci w wieku szkolnym odbywa wycieczki razem z grupami rówieśniczymi, a część z nich zaczyna samodzielne przejazdy jeszcze w szkole podstawowej. Wśród rodziców dzieci w wieku 0–13 lat 47% uznaje samodzielne podróżowanie pociągami przez nastolatki za akceptowalne, podczas gdy 23% odrzuca taką opcję. Wśród nastolatków, które jeżdżą już samodzielnie koleją, dominują uczucia dumy, dojrzałości, siły i odwagi.

MŁODZIEŻ I WOLNOŚĆ PODRÓŻOWANIA

Młodzież uczęszczająca do szkół ponadpodstawowych chętnie i często korzysta z kolei – od codziennych dojazdów na lekcje, przez wieczorne powroty z treningów, aż po wypadki na koncerty i imprezy. Wśród osób w wieku 15–18 lat królują trasy między dużymi miastami lub na liniach aglomeracyjnych, gdzie czas przejazdu wynosi zaledwie 30–40 minut. Dzięki kolei młodzież zyskuje przestrzeń na czas z przyjaciółmi oraz niezależność, nie musząc uzgadniać swoich planów z rodzicami. Pociąg umożliwia im sprawne dotarcie do celu, bez względu na korki czy utrudnienia drogowe. Samodzielne podróże pociągiem budują w nastolatkach poczucie dorosłości oraz niezależności.

KOLEJ w pigułce 2025

Mamy za sobą kolejny rok wyraźnego wzrostu liczby obsłużonych pasażerów na kolei. 439 mln to najlepszy wynik kolei od 30 lat. Całkiem realne wydaje się osiągnięcie poziomu pół miliarda pasażerów rocznie jeszcze w latach 20-tych.

Skalę wzrostu widać w porównaniu 2025 z 2024 rokiem. W przypadku niektórych miesięcy wzrost rok do roku wynosił aż 3 mln pasażerów.

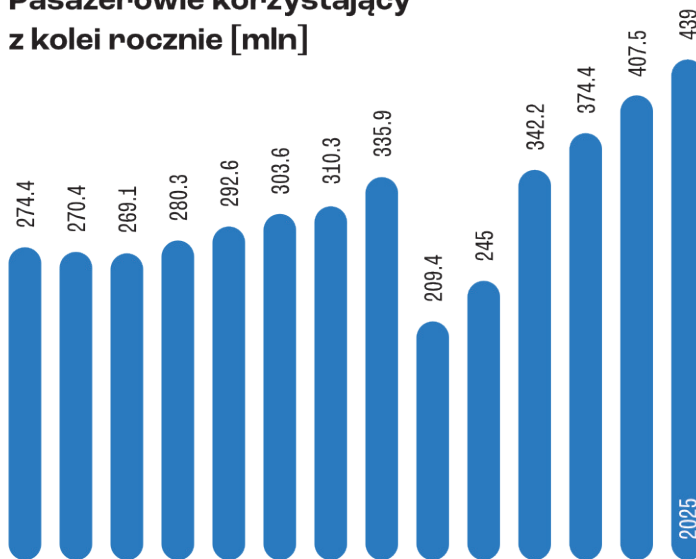
Sz szczególnie rekordowy był październik – rozpoczęcie roku akademickiego. To też czas, kiedy tysiące studentów kursują między domem rodzinnym a miastem, w którym rozpoczęli studia.

Podobnie jak w 2024 r., w danych sprzedażowych KOLEO widzieliśmy wyraźne wzrosty ruchu w jesienne weekendy (widać to po dużej amplitudzie pod koniec roku na wykresie poniżej).

Wakacje to czas wyrównania się ruchu – wtedy dużo osób podróżuje zarówno w weekendy jak i w tygodniu.

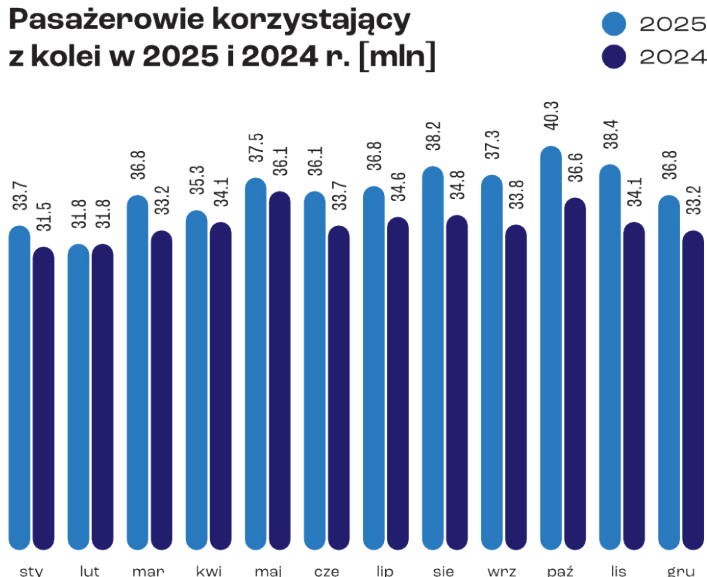
439
milionów
pasażerów
najlepszy wynik
od 30 lat

Pasażerowie korzystający z kolei rocznie [mln]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UTK.

Pasażerowie korzystający z kolei w 2025 i 2024 r. [mln]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UTK.

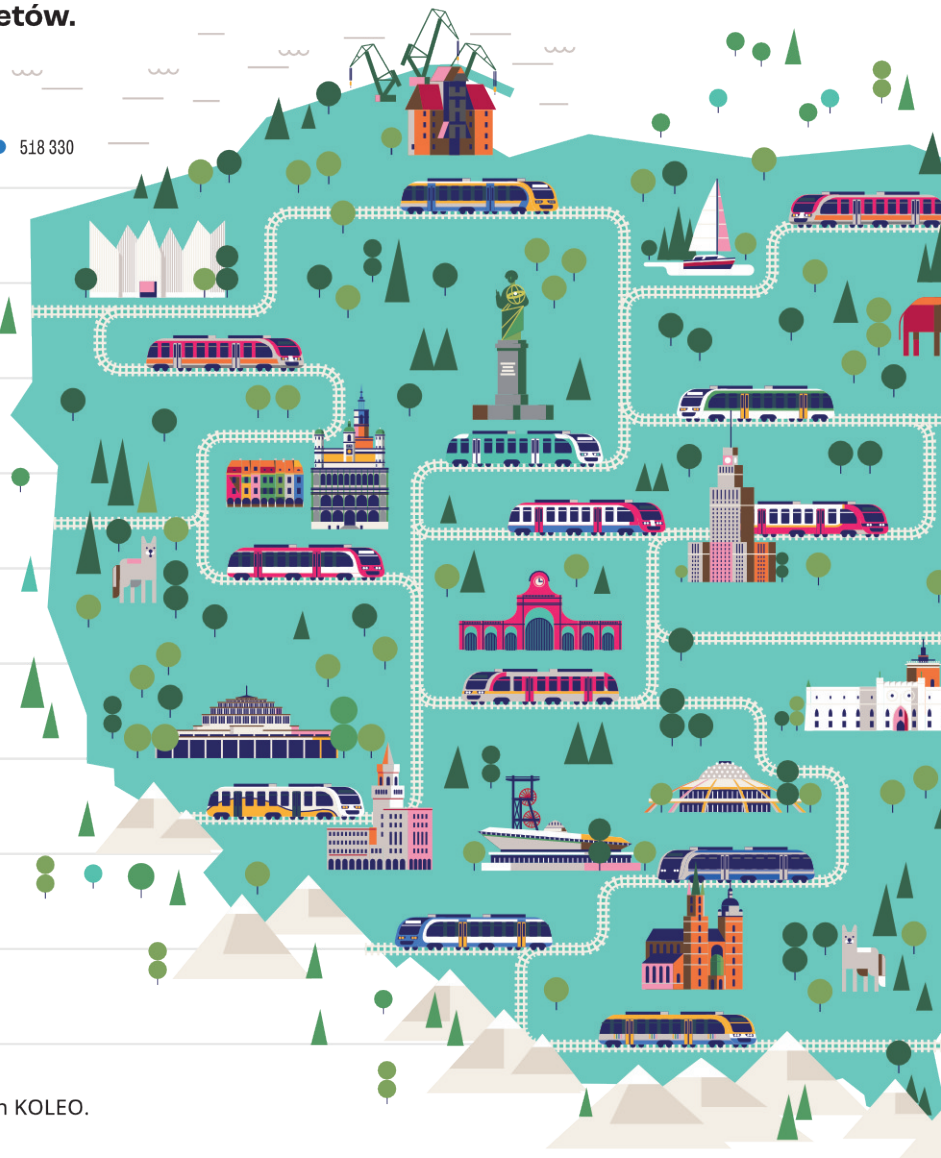
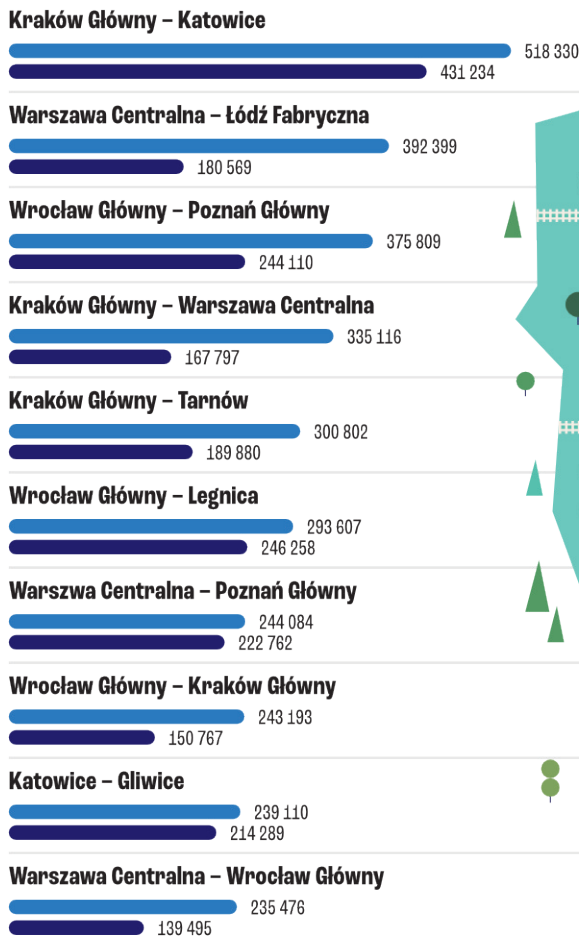
„Tętno kolei” - Liczba sprzedanych biletów dzień po dniu w 2025 r.²

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KOLEO.

10 najpopularniejszych tras w Polsce w 2025 według liczby sprzedanych biletów.

● 2025
● 2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KOLEO.

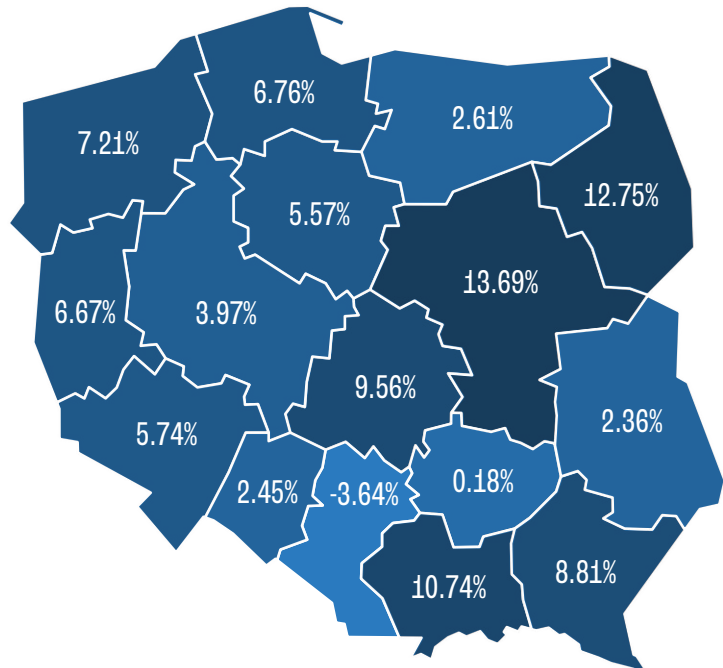
Najpopularniejszym polskim połączeniem kolejowym pozostaje Kraków Główny – Katowice, choć tempo wzrostu liczby pasażerów nieco słabnie. Na drugim miejscu w 2025 roku znalazła się relacja Warszawa Centralna – Łódź Fabryczna z wyraźnym wzrostem liczby sprzedanych biletów na to połączenie. Na trzecim miejscu utrzymuje się ważna relacja międzymiastowa Wrocław Główny – Poznań Główny. Podobnie jak w 2024, w czołówce widzimy dwa typy połączeń – te krótsze, na dystansie ok. 60-100 km, które mogą być pokonywane codziennie w ramach drogi do pracy oraz te dłuższe – łączące najważniejsze aglomeracje w Polsce.

W TOP10 połączeń brakuje Trójmiasta. Natomiast w TOP10 najpopularniejszych stacji są aż dwie z Gdańska (Główny i Wrzeszcz) a do tego Sopot i Gdynia Główna. Duży ruch pasażerski w Trójmieście związany jest z funkcjonowaniem Szybkiej Kolei Miejskiej, podobnej do miejskiego metra. Jednocześnie ruch dalekobieżny rozkłada się między 5 stacji, co sprawia, że żadna relacja nie jest tak popularna jak np. Wrocław Główny – Poznań Główny.

Wśród 10 stacji z największą wymianą pasażerów widzimy jeszcze 2 stacje warszawskie oraz główne stacje we Wrocławiu, Krakowie, Poznaniu i Katowicach – czyli najważniejszych polskich metropoliach.

Jedynym regionem, który odnotował spadek liczby pasażerów w 2025 r. jest województwo śląskie. Ma to związek z rozpoczętą w 2024 przebudową katowickiego węzła kolejowego. To największa inwestycja kolejowa w historii województwa śląskiego, obejmująca teren wielkości 150 ha oraz 140 obiektów inżynierskich (mostów, tuneli itp.) o łącznej wartości 7 mld PLN³. Głównym celem inwestycji jest oddzielenie ruchu aglomeracyjnego od dalekobieżnego na odcinku Będzin – Katowice. Zamykane są kluczowe odcinki linii kolejowych, które łączą Katowice z okolicznymi miastami. Pasażerowie zachęceni są do skorzystania z komunikacji zastępczej (w tym komunikacji miejskiej Metropolii GZM). Prace potrwać co najmniej do 2027 roku – możemy się więc spodziewać obniżonych wyników przewozowych w woj. śląskim także w 2026 oraz 2027 roku.

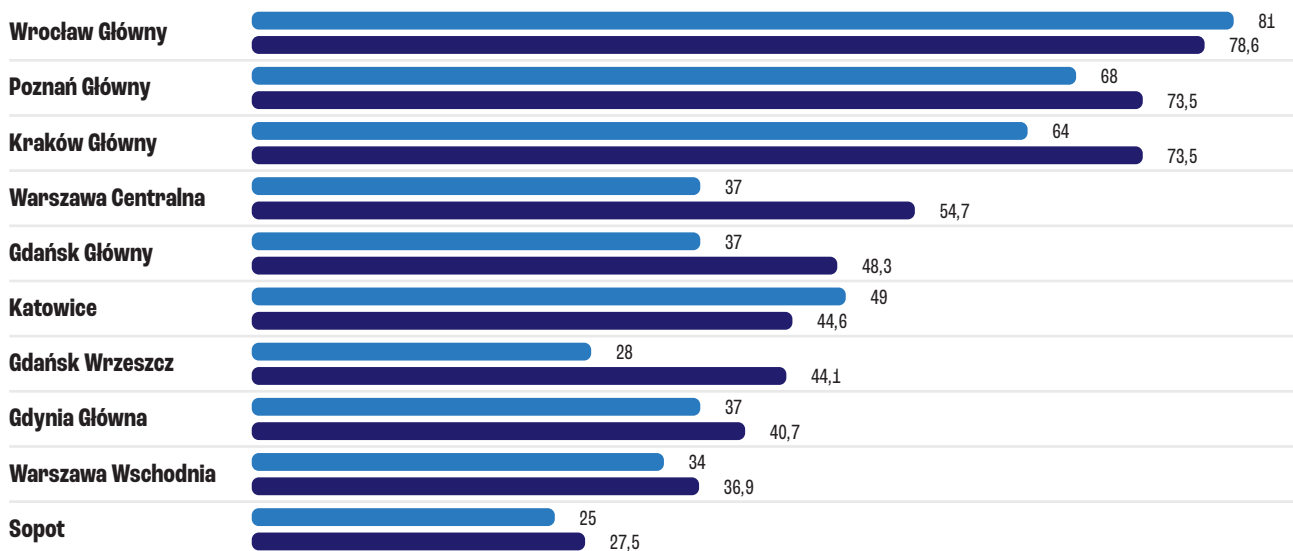
Zmiana liczby pasażerów w województwach w 2025 r. w relacji do 2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UTK.

Dzienna wymiana pasażerów na stacjach w tys. w 2023 r. i 2024 r.

● 2023
● 2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UTK.

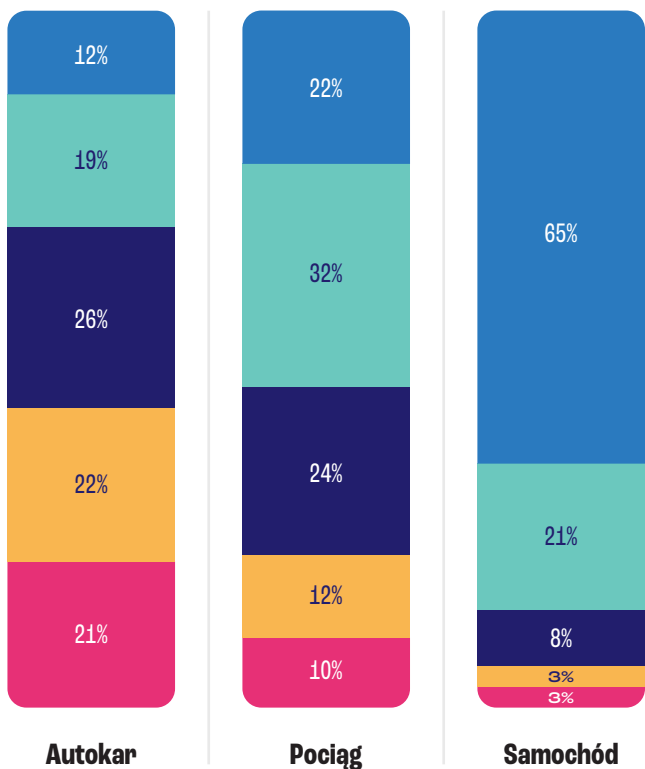
Rodzic z bobasem

Rodzic z bobasem

Witamy na świecie! Wygląda na to, że Twoi rodzice stoją przed nie lada wyzwaniem: jaki środek transportu wybrać na pierwszą wspólną wyprawę do dziadków? Pociąg czy samochód? A Ty chcesz spędzić czas przytulony do mamy, a nie zapięty w foteliku. Spokojnie. Zaraz pokażemy rodzicom, że wspólne podróże pociągiem to najlepszy sposób na odkrywanie świata razem z Tobą.

Jaki środek transportu rozważał(a)byś jadąc z małym dzieckiem (w wózku)?

- Na pewno nie
- Raczej nie
- Nie wiem
- Raczej tak
- Na pewno tak

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

Zapytaliśmy 1000 rodziców dzieci w wieku 0–13 lat o ich doświadczenia związane z podróżowaniem. Zabranie maluszka do pociągu nie jest pierwszym wyborem rodziców – pod tym względem wyraźnie króluje samochód. Jednak większość (54%) ankietowanych wyraża otwartość na zabranie małego dziecka do pociągu. W przypadku autokarów dalekobieżnych na „tak” jest tylko 31% ankietowanych.

Sporo krytycznych opinii związanych z koleją opartych jest na wspomnieniach sprzed lat i negatywnych stereotypach. **Szczególne obawy rodziców młodszych dzieci dotyczą higieny i porządku w pociągach.** Trafnie obrazuje to wypowiedź jednej z matek:

„Miałam wcześniej poczucie, że te pociągi zawsze były brudne, śmierdzące, no tak było. Ale mówię: kurczę, te pociągi się zmieniły, są czyste, tu jest ładowarka do telefonu, tu jest komfort. Wi-Fi. Jeździ się fajnie teraz.”

Mama dziecka 3–6 lat

Czysta toaleta (z zapasem papieru toaletowego!) stała się już normą na polskiej kolei. Stopniowo standardem staje się też przewijak. Można go znaleźć we wszystkich nowoczesnych pociągach – także w sukcesywnie oddawanych do użytku wyremontowanych wagonach typu „combo”⁴.

Wątpliwości rodziców najmłodszych dzieci dotyczą głównie przystosowania dworców i pociągów do przewozu wózków. 55% badanych rodziców postrzega to jako barierę w korzystaniu z pociągów. I w tym wymiarze dużo się zmienia – remontowane w ostatnich latach dworce są wyposażone w windy lub pochylnie, a nowe pociągi oferują więcej miejsca na wózki oraz szersze przejścia.

Choć narodziny dziecka wywracają codzienność do góry nogami, większość rodziców nie chce rezygnować z podróży i wspólnego odkrywania świata w pierwszych miesiącach po narodzinach. Niezależnie od tego, czy planujecie krótką podróż do dziadków, weekend nad morzem czy rodzinny wyjazd w góry, pociąg może okazać się wyjątkowo komfortowym środkiem transportu. Jak mówi Debora Niewiadomska – opowiadająca na TikToku o swoim macierzyństwie:

„Pierwsza podróż w wieku 3 miesięcy. I od tamtej pory co chwilę gdzieś jeździmy pociągiem. Młody uwielbia. :D. Do mam, które czują się zahamowane w aktywnym życiu, przez bobasa – jeśli się boicie, ale chciałybyście to zrobić, wystarczy spróbować. Jest duża szansa, że wszystko będzie ok :D”

debora._niewiadomska (Tik Tok)

FAQ

Często zadawane pytania dot. pierwszej podróży pociągiem

Czy moje dziecko nie jest jeszcze za małe na podróż?

Nie istnieje określona granica wieku, od której można rozpocząć podróżowanie pociągiem z niemowlakiem. Na pierwszą podróż warto wybrać krótszą trasę, aby sprawdzić, jak niemowlę reaguje na nowe doświadczenie. Dobrym pomysłem może być także wyjazd w towarzystwie bliskiej osoby, która zapewni dodatkowe wsparcie podczas podróży.

Co zrobić, jeśli dziecko będzie płakało przez całą drogę?

Niemowlę poprzez płacz komunikuje się z opiekunem. Jest to sygnał, że jakaś jego potrzeba wymaga zaopiekowania. Dziecko może być głodne, zmęczone, potrzebować przewinięcia lub bliskości, która daje mu poczucie bezpieczeństwa. Jeśli spojrzymy na płacz właśnie w taki sposób, łatwiej będzie znaleźć jego przyczynę i odpowiednio zareagować, co często pozwala szybko uspokoić malucha. Warto pamiętać, że choć taki scenariusz rzeczywiście może się wydarzyć, równie dobrze niemowlę może przespać znaczną część podróży albo okazać się znacznie spokojniejsze, niż rodzic początkowo zakładał.

A jeśli trzeba będzie przewinąć dziecko?

W pociągu jest z tym dużo łatwiej niż w samochodzie. Nie ma potrzeby szukania stacji benzynowej czy miejsca na postój, ponieważ w większości pociągów znajdują się przewijaki. Warto sprawdzić przed podróżą (np. w aplikacji KOLEO), czy pociąg, którym jedziemy jest wyposażony w takie ułatwienie. Dobrze mieć też pod ręką najpotrzebniejsze rzeczy, takie jak pielucha, chusteczki nawilżane czy mata do przewijania, aby nie trzeba było wyciągać całego bagażu.

Jak dziecko będzie spało?

Dla wielu niemowląt podróż pociągiem może okazać się dobrym momentem na drzemkę, zwłaszcza jeśli pokrywa się z ich naturalną porą snu. Pomaga w tym spokojny rytm pociągu oraz szum podróży. Aby ułatwić dziecku zasypianie, warto zadbać o komfortowe miejsce do spania. Wielu rodziców zabiera nosidełko lub chustę, które pozwalają na bliski kontakt i poczucie bezpieczeństwa. Dobrze jest mieć przy sobie również znane dziecku rzeczy, takie jak ulubiony kocyk czy przytulanka, przy których maluch zazwyczaj zasypia.

Jak poradzić sobie, gdy będzie tłoczno?

Rozwiązaniem tego dylematu jest wcześniejsza rezerwacja miejsc. Jeśli w wybranym pociągu dostępny jest przedział dla rodzin z dzieckiem, to warto zarezerwować go z wyprzedzeniem – miej-

sca te wyprzedają się w pierwszej kolejności. Dobrym sposobem na uniknięcie dużego tłoku jest również wybór mniej popularnych godzin i dni podróży – np. unikanie piątkowych popołudni czy okresów przedświątecznych.

Jak nakarmić dziecko podczas podróży?

Jeśli dziecko jest karmione mlekiem modyfikowanym, to warto przed podróżą odmierzyć sobie odpowiednie porcje mleka i zabrać termos z ciepłą wodą. W razie czego gorącą wodę można też kupić w wagonie restauracyjnym WARS. W przypadku karmienia piersią pociąg daje dość komfortowe warunki, ponieważ można przesiąść się w spokojniejsze miejsce albo skorzystać z przedziału, gdzie jest więcej prywatności. Jeśli jednak w pociągu jest tłoczno, warto spróbować usiąść przy oknie lub w mniej uczęszczanej części wagonu, a w razie potrzeby poprosić współpasażerów o odrobinę przestrzeni. Wiele osób reaguje ze zrozumieniem i chętnie robi miejsce, gdy widzi podróż z małym dzieckiem. Dobrym rozwiązaniem może być również skorzystanie z przedziałów dla rodzin z dziećmi, które zapewniają większy komfort podczas karmienia oraz opieki nad maluchem.

Czy mam wszystko, czego potrzebuję?

To uczucie często towarzyszy podróżowaniu. Dlatego świetnym rozwiązaniem jest niezbędnik rodzica podróżującego z bobasem, który pozwala zweryfikować, czy wszystko zostało spakowane.

5 najpopularniejszych tras z dziećmi (0-2 lata)⁵

Szczecin Główny – Stargard

Wrocław Główny – Mokronos Górny

Wrocław Główny – Legnica

Kraków Główny – Przemyśl Główny

Wrocław Główny – Siechnice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KOLEO.

Najmłodsze dzieci widzimy najczęściej w relacjach podmiejskich, łączących mniejsze miejscowości (gdzie mieszka dużo rodzin z dziećmi) z dużymi miastami. Mokronos Górny i Siechnice to bardzo szybko rozwijające się miejscowości z młodą populacją, z których dojazd na stację Wrocław Główny zajmuje jedynie 11 min. Na tych relacjach kolej jest bezkonkurencyjna w starciu z samochodami (czas podróży bez utrudnień ok. 25–30 min). Również w relacji Wrocław – Legnica kolej wygrywa z samochodami (40 min pociągiem vs. 70 min samochodem). Choć auto wciąż pozostaje domyślnym środkiem transportu dla rodzin z dziećmi, kolej jest znakomitą alternatywą wszędzie tam, gdzie czas przejazdu pociągiem jest znacznie krótszy.

Połączenie **Kraków – Przemyśl** w połączeniu z relacją Kraków Główny – Kraków Lotnisko zapewnia możliwość korzystania z połączeń lotniczych mieszkańcom Ukrainy – stąd widzimy dużą popularność tych relacji wśród podróżnych przewożących bagaże czy zwierzęta domowe. Nic dziwnego, że ta dalekobieżna relacja znalazła się też wśród najpopularniejszych tras dla rodziców najmłodszych dzieci.

Warto pamiętać

Chociaż dzieci do ukończenia 4 roku życia podróżują bezpłatnie, należy wykupić dla nich (darmowy) bilet.

Niezbędnik rodziców podróżujących z bobasem:

- pieluchy
- chusteczki nawilżane
- mata do przewijania
- woreczki na zużyte pieluchy
- zapasowe ubranko dla dziecka
- dodatkowa bluzka dla rodzica „awaryjnie”
- mleko / butelki / termos z ciepłą wodą
- przekąski dla rodziców
- śliniak
- smoczek + zapasowy smoczek
- butelka z wodą
- kocyk
- ulubiona zabawka lub przytulanka malucha
- nosidełko lub chusta
- mała poduszka podróżna

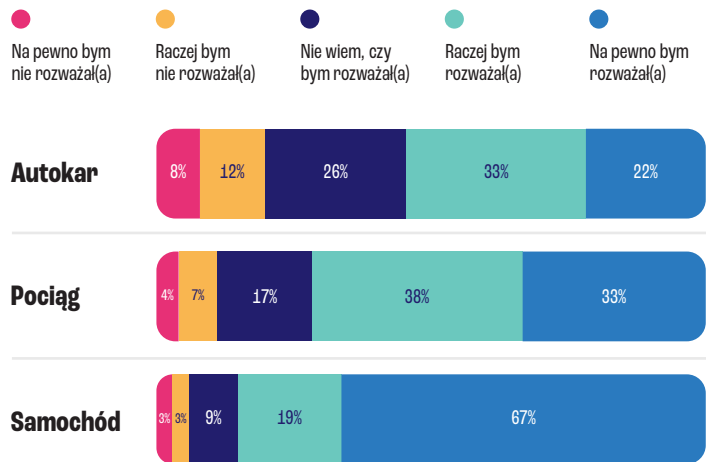
Wspólne chwile – rodzic z malcem

Wspólne chwile – rodzic z malcem

Witamy na świecie! Wygląda na to, że Twój rodzic stoi przed nie lada wyzwaniem: jaki środek transportu wybrać na pierwszą wspólną wyprawę do dziadków? Pociąg czy samochód? A Ty chcesz spędzić czas przytulony do mamy, a nie zapięty w foteliku. Spokojnie. Zaraz pokażemy rodzicom, że wspólne podróże pociągiem to najlepszy sposób na odkrywanie świata razem z Tobą.

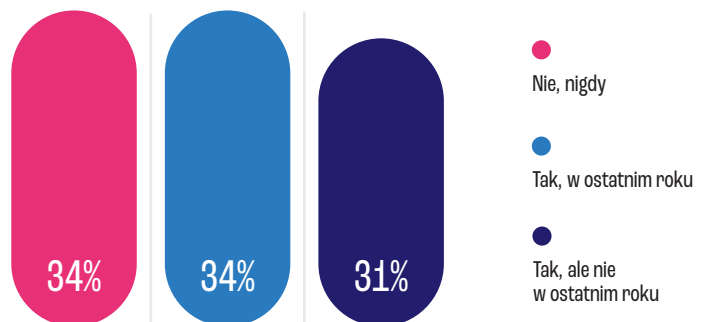
Rodziców dzieci w wieku 0–13 lat zapytaliśmy, czy rozważaliby wybór kolei jako środka transportu z kilkuletnim dzieckiem. O ile w przypadku bobasów, kolej rozważało 54%, w przypadku kilkulatków odsetek ten wynosi aż 71%. Jednak także w tej grupie to samochód jest numerem jeden (rozważa go 86% rodziców). Autokar znalazł się na trzeciej pozycji (55%).

Jaki środek transportu rozważał(a)byś jadąc z kilkuletnim dzieckiem?

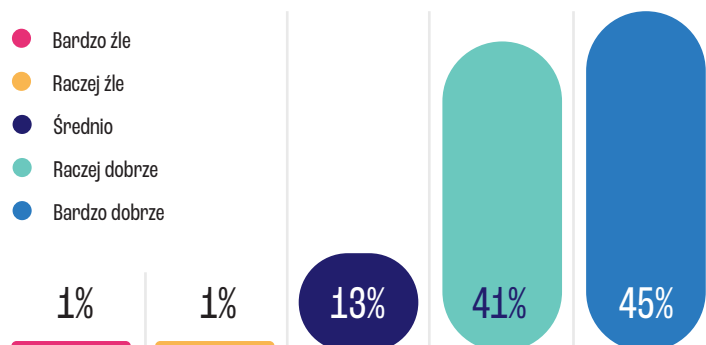
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

Czy podróżowałeś już z dzieckiem koleją? (Rodzice dzieci w wieku 0–6 lat)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

Jak oceniasz swoją podróż z dzieckiem? (Rodzice dzieci w wieku 0–6 lat, którzy podróżowali już z nimi koleją)

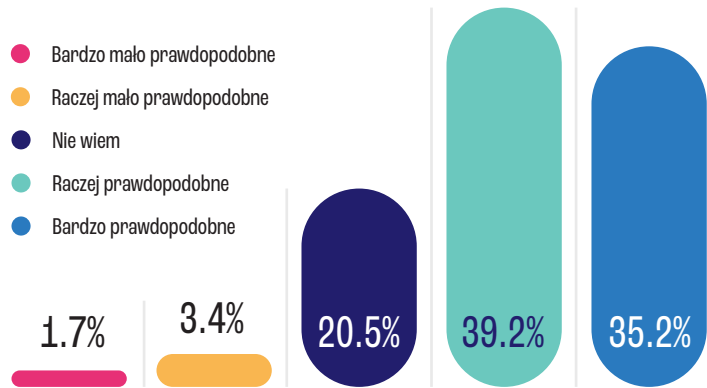

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

Co trzeci rodzic kilkulatek podróżował z nim koleją w ciągu ostatniego roku. Kolejna 1/3 badanych jechała już kiedyś z dzieckiem, ale nie w ostatnim roku. Ich opinie o przemieszczaniu się pociągami są jednoznacznie pozytywne – niemal połowa ocenia swoją podróż bardzo dobrze, a kolejne 41% jako raczej dobrze. Z drugiej strony – 0,3% oceniło podróż z dzieckiem jako bardzo złe doświadczenie a 0,6% jako raczej złe – to znacznie mniejsze wartości. Co najważniejsze, aż 74% rodziców rozważa już kolejną podróż, a zaledwie 5% uznaje taki scenariusz za mało prawdopodobny.

Na ile prawdopodobne jest, że w przyszłości podróżując z dzieckiem wybierzesz koleję?

Żałujemy, że będziesz jechać tam, gdzie kolej dojeżdża. (Rodzice dzieci w wieku 0–6 lat, którzy podróżowali już z nimi koleją)

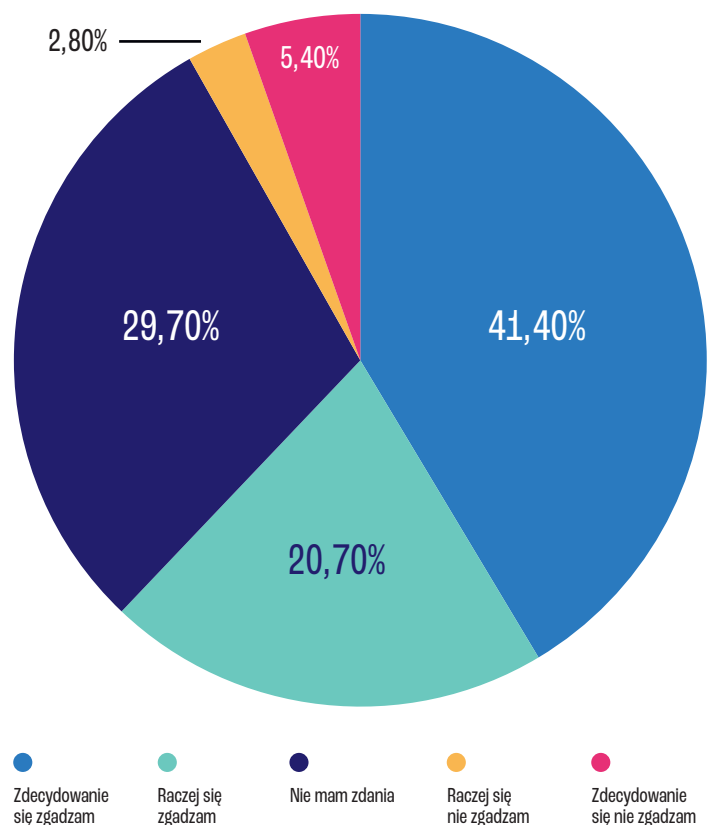
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

Zalety podróżowania pociągiem z dzieckiem

Dlaczego kolej budzi tak dobre emocje wśród rodzin?

W poniższym podrozdziale zebraliśmy 10 kluczowych zalet wymienianych przez rodziców, które czynią kolej najlepszym wyborem. Oparliśmy się na odpowiedziach ankietowanych przez nas rodziców i tym, jaki mają stosunek do podróżowania z dziećmi.

1. Podróż w pociągu jest wartościowym czasem, który można spędzić z rodziną.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

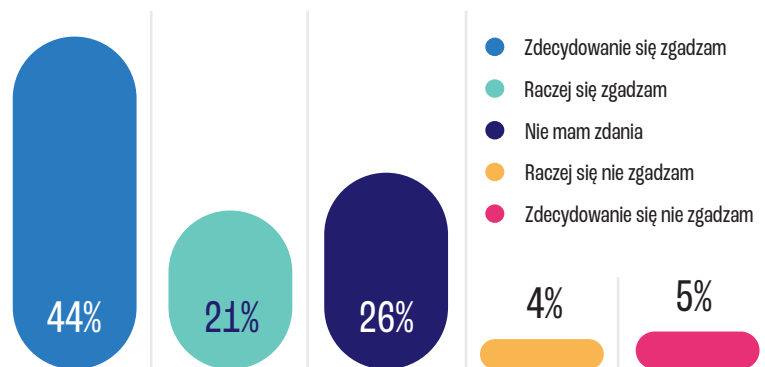
„Dziecko na pewno odczuwa w pociągu większą ciekawość tego, co się dzieje za oknem. Ze względu na to, że głównie samochodem podróżujemy, podróż pociągiem to jest forma atrakcji. Odkoczniła od codzienności.”

Tata dziecka w wieku 3–6 lat

Rodzinna podróż to jakościowy czas spędzony wspólnie z dziećmi, który pozwala na pełne skupienie uwagi na bliskich. Jazda pociągiem to wspólne doświadczenie, w którym razem przeżywamy to, co się dzieje – widoki za oknem, mijane stacje, współpasażerów jadących w różne strony, ekscytujące życie pociągu (wózek z kawą i przekąskami, konduktor sprawdzający bilety). Zaciera się podział między pasażerem a prowadzącym. W pociągu wszyscy jesteśmy pasażerami – no, oprócz maszynisty!

2. Dziecko ma więcej swobody i możliwości ruchu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

Jeśli dziecku uda się zasnąć, rodzice mogą przez chwilę odetchnąć. Często jednak problem pojawia się pod koniec podróży – gdy dorośli są już zmęczeni, ich malec odzyskuje energię i ma ochotę na zabawę. Jeśli dziecko nie zaśnie, to szybko zaczyna się nudzić i wyciekiwać postoj.

W pociągu każdy z pasażerów może swobodnie przemieszczać się w trakcie podróży. Dla dziecka oznacza to szansę na zwiedzanie pociągu i rozprostowanie nóg.

„W pociągu mój syn może sobie wstać, pochodzić, zajrzeć przez okno, pójść do jakiegoś innego przedziału i tak dalej. Na pewno jest to wygodniejsze dla dziecka, zdecydowanie.”

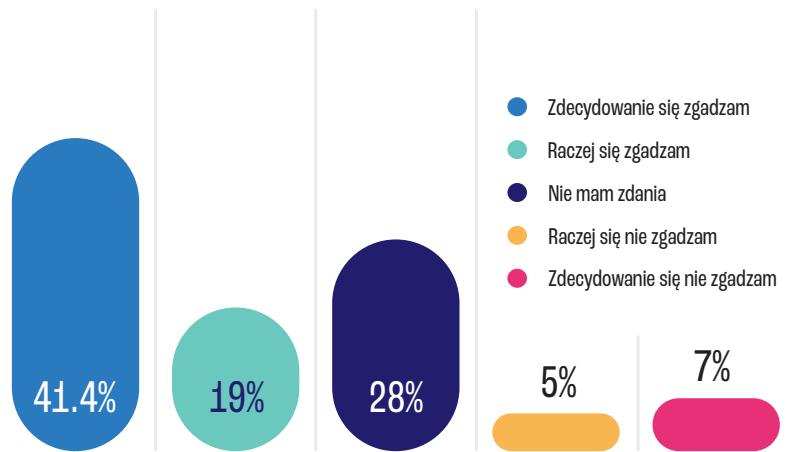
Tata dziecka w wieku 7–10 lat

„Mama, chcę wyjść! Chcę się odpiąć! – Kto słyszał to choć raz? Syn lubi podróżować samochodem, lubi swój fotelik, ale jak wiadomo – jak się długo jedzie, ma się dość! Chce pochodzić, chce pobiegać, chce się ruszyć. W pociągu spacerki dozwolone, a dla chłopców oglądanie pociągu to dodatkowa rozrywka!”

Natalia – autorka bloga Tasteaway⁶

3. W pociągu łatwiej jest zająć się dzieckiem niż w innych środkach transportu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

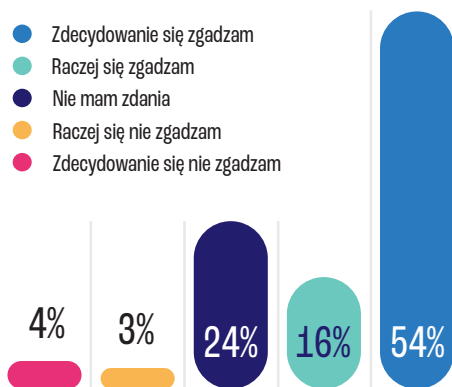
W pociągu dziecko ma więcej swobody, a rodzice mogą lepiej zaopiekować się jego potrzebami. Czytanie książeczek, wspólne rysowanie, gry planszowe – pomysłów na zabawę jest mnóstwo. To, co podczas podróży samochodem jest możliwe jedynie w czasie postojów, w pociągu można robić przez całą drogę. Tak pisze na ten temat Marta – autorka bloga „Where Travel Marta & Lea?”:

„Do podróży pociągiem przekonała mnie chęć pierwszego samotnego wyjazdu z córcią, jednak nie wyobrażałam sobie, jak samej z nią jechać samochodem w trzygodzinną trasę z Krakowa do Wrocławia i z powrotem. Ona sama na tylnym siedzeniu, a ja za kierownicą. Przerobiłam też ponad godziną histerię, wracając z koleżanką z Zakopanego i to, kiedy miała towarzystwo na tylnym siedzeniu. Dlatego opcja samochodu na samodzielną wycieczkę odpadła. Wybór padł na pociąg, który jest wygodniejszy od autobusu, a czas przejazdu jest praktycznie taki sam.”

Marta – autorka bloga Where travel Marta & Lea⁷

4. Podróż pociągiem wymaga mniejszego skupienia niż podróż samochodem, dlatego można zająć się czymś innym.

- Zdecydowanie się zgadzam
- Raczej się zgadzam
- Nie mam zdania
- Raczej się nie zgadzam
- Zdecydowanie się nie zgadzam

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

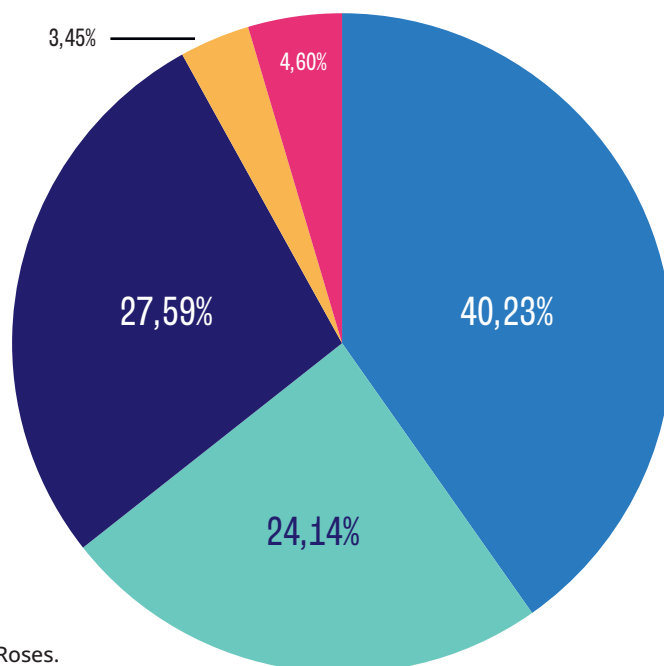
Czasem podróż pociągiem oznacza długą wspólną zabawę, a czasem czas odpoczynku dla opiekuna, kiedy dziecko zaśnie, rysuje, przegląda książeczkę albo patrzy na widoki za oknem. Po dotarciu na miejsce rodzice często są bardziej wypoczęci niż po podróży samochodem, podczas której muszą nieustannie koncentrować się na prowadzeniu i warunkach na drodze. Tak opisał to nam w rozmowie jeden z rodziców:

„Dla mnie to luz psychiczny, że nie muszę męczyć się z samochodem, nie muszę kierować i nie daj Bóg patrzeć, czy jakieś czerwone światelko mi się świeci, czy nie. Nie umęcę się psychicznie, patrząc w tę drogę. To jest dla mnie główna zaleta pociągu.”

Tata dziecka w wieku 7-10 lat

5. Podróż pociągiem jest bezpieczniejsza niż podróż innymi środkami lokomocji.

- Zdecydowanie się zgadzam
- Raczej się zgadzam
- Nie mam zdania
- Raczej się nie zgadzam
- Zdecydowanie się nie zgadzam

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

Wypadki kolejowe, w których obrażeń doznają pasażerowie pociągów zdarzają się bardzo rzadko. Wypadki samochodowe? Każdego dnia jest ich przynajmniej kilkadziesiąt. Choć sytuacja na polskich drogach w ostatnich latach ulega poprawie, nadal prawdopodobieństwo poważnego uszczerbku na zdrowiu w trakcie jazdy samochodem jest o ponad 90% większe niż podczas podróży pociągiem. W samym 2025 roku prawie 25 tys. osób było rannych w wypadkach drogowych, a kolejne 1660 osób straciło życie na drogach. Ostatnia katastrofa kolejowa zdarzyła się w 2012 pod Szczekocinami – zginęło wtedy 16 osób, 61 zostało rannych.

Zalety pociągu jako najbezpieczniejszej formy transportu szczególnie często doceniają ojcowie. To oni często pełnią rolę kierowców i doświadczają na co dzień niebezpiecznych sytuacji na drogach związanych z agresywnymi zachowaniami innych uczestników ruchu. Tak komentuje to ojciec dziecka (w wieku 3–6 lat):

65 %
ojców

uważa, że podróż pociągiem jest bezpieczniejsza niż podróż innymi środkami lokomocji

54 %
matek

uważa, że podróż pociągiem jest bezpieczniejsza niż podróż innymi środkami lokomocji

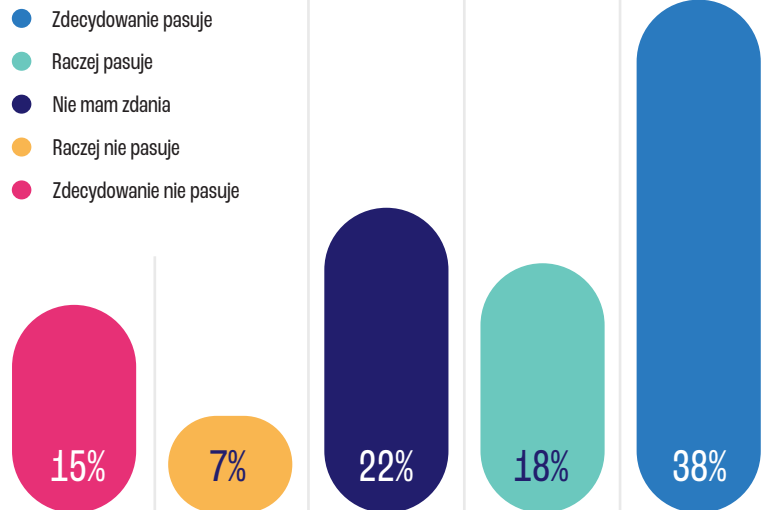
„Dla mnie podróże pociągiem to kwestia bezpieczeństwa. Trochę zrobiłem już tych kilometrów samochodem i odkąd jest z nami syn, powiem szczerze, mogę jeździć na dalekie trasy tylko w ciągu dnia. Wieczorem albo w nocy już mi się załącza obawa. Kiedy widzę, jak kierowcy jeżdżą (szczególnie na autostradach i trasach szybkiego ruchu), te wypadki, w których giną dzieciaki, młodzi ludzie, to mnie – szczerze mówiąc – rozważa. Podróżowanie koleją daje mi komfort bezpieczeństwa, jak jadę z synem.”

Tata dziecka (wiek 3–6 lat)

6. Nie trzeba robić postojów na jedzenie.

Dzięki temu, że podróżuję pociągiem, nie muszę robić przerwy na obiad. Wystarczy pójść do wagonu restauracyjnego – na ile do Pana/Pani pasuje to twierdzenie? (Osoby, które podróżowały pociągiem z dziećmi).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

Jeśli wybieramy się w dłuższą podróż, to prędzej czy później nasze dziecko zrobi się głodne. Gdy jedziemy samochodem, oznacza to zazwyczaj przerwę w trasie. Przerwę, która może się bardzo przedłużyć. W pociągu – to kolejna atrakcja. Oddajemy głos blogerce Natalii:

„Jedzenie w trasie, gdy jedziemy samochodem zawsze jest trochę problematyczne. Czasem biorę kanapki, zawsze jakieś przekąski dla Maksa (chrupki, banan, jogurty, coś słodkiego), ale ile można jeść przekąski?? (...) Dziecku wypadaloby dać obiad! I zawsze jest dylemat: czy się zatrzymać w jakiejś przydrożnej knajpie? (...) Do tego dochodzą różnice zdań. Ja mówię, że coś głodna jestem, syn by coś zjadł. Mąż: Jedźmy, nie będę tracił czasu na zatrzymywanie, bo dojedziemy tam w nocy!! Chcę już być na miejscu!”

Natalia – autorka bloga tasteaway.pl⁸

Warto sprawdzić przed podróżą (np. w aplikacji KOLEO), czy pociąg, którym będziemy podróżowali jest wyposażony w wagon restauracyjny albo ma inną formę oferty gastronomicznej (w nowych wagonach „combo” są automaty z przekąskami). Zalety wagonu WARS opisywaliśmy szeroko w raporcie „Za co Polacy kochają kolej?”⁹ Możliwość zjedzenia świeżo przygotowanego posiłku z popularnymi daniami kuchni polskiej jest ogromnym atutem naszych kolei. Nic dziwnego, że wiele osób przeżywa zawód, kiedy w pociągu, którym podróżują wagonu WARS nie ma.

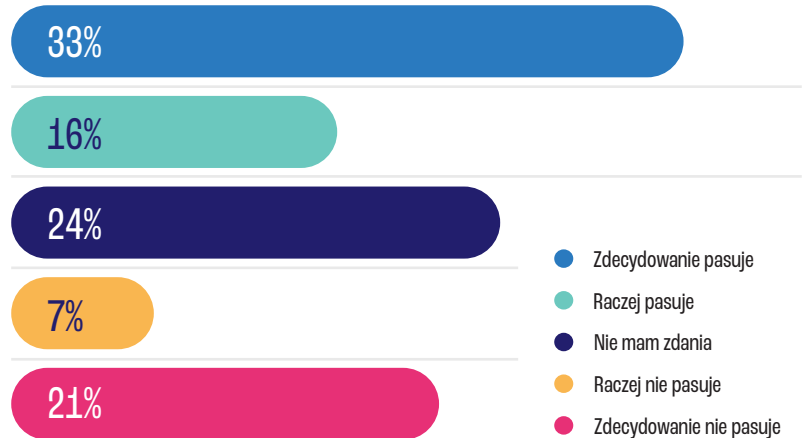
Warto pamiętać

Sprawdź przed podróżą w aplikacji KOLEO czy pociąg którym będziesz podróżować posiada wagon restauracyjny.

7. Unikamy choroby lokomocyjnej.

Jeżdżąc pociągiem moje dziecko unika choroby lokomocyjnej – na ile do Pana/Pani pasuje to twierdzenie? (odpowiedzi osób, które podróżowały pociągiem z dziećmi):

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

Ten temat często pojawiał się w rozmowach, które prowadziliśmy z rodzicami na potrzeby tego raportu – zarówno wśród rodziców dzieci w wieku przedszkolnym jak i wczesnoszkolnym. Szacuje się, że nawet ok. 30% dzieci choruje na chorobę lokomocyjną – ich organizmy źle reagują na długotrwałą podróż autem, autokarem lub samolotem. **W przypadku pociągu nie ma tego problemu. Ruch pociągu po prostych szynach eliminuje wibracje i kołysanie, które są głównymi czynnikami wywołującymi chorobę lokomocyjną.** Nasze pociechy mogą więc spokojnie przebyć całą podróż bez brania leków i trzymania przy sobie awaryjnej torebki. Tak opisywał ten problem ojciec chłopca w wieku 7–10 lat:

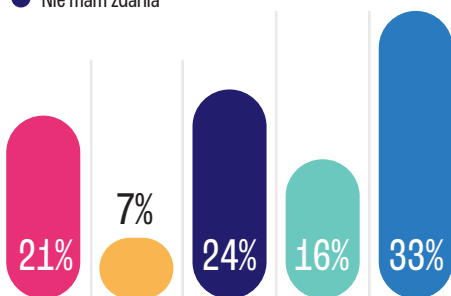
„W pociągu mój syn nie ma problemu z chorobą lokomocyjną. W samochodzie zawsze jest potrzebna tabletki i zawsze muszą być woreczki gdzieś tam w saszetce za siedzeniem. Z tyłu głowy mam, że coś się może wydarzyć. W pociągu tego nie ma.”

Rodzic dziecka w wieku 7–10 lat

8. Korzystna cena dla opiekunów.

Pociągiem było taniej – na ile do Pana/Pani pasuje to twierdzenie? (odpowiedzi osób, które podróżowały pociągiem z dziećmi):

- Zdecydowanie pasuje
- Raczej pasuje
- Nie mam zdania
- Raczej nie pasuje
- Zdecydowanie nie pasuje

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

Do ukończenia 4 lat dzieci podróżują koleją za darmo. Po 4 urodzinach zniżka wynosi 37%. Rodziny z co najmniej trojgiem dzieci mogą skorzystać ze zniżki, którą oferuje Karta Dużej Rodziny. Jej wysokość zależy od przewoźnika i rodzaju biletu (od 30% w PKP Intercity do 49% w Polregio na bilety okresowe). Może się więc okazać, że podróż rodziny z małymi dziećmi będzie wyraźnie tańsza od podróży samochodem. 49% badanych rodziców uznało, że podróż pociągiem z dziećmi była tańsza niż samochód. Innego zdania było 28% rodziców. W rozmowach z rodzicami szczególnie doceniane były darmowe przejazdy aż do czwartych urodzin dziecka (w samolotach pełne opłaty trzeba wносить po ukończeniu przez dziecko 2 lat):

„Uważam, że do kolei zachęcają ceny i zniżki. Dziecko do czterech lat ma za darmo przejazdy i uważam, że to jest bardzo duży plus dla rodzin w kwestii kosztów.”

Rodzic dziecka w wieku 7–10 lat

9. Brak postojów „na siku” – wygodny dostęp do toalety.

O temat toalet nie zapytaliśmy w badaniu ilościowym, ale pojawił się w trakcie rozmów z rodzicami. Jazda pociągiem oznacza stały dostęp do toalety – i to niejednej. Zwykle, jeśli zajęta jest toaleta w wagonie, którym podróżujemy, to w kolejnych wagonach spokojnie znajdziemy wolne WC. W przypadku jazdy samochodem – szczególnie po nowoczesnych drogach szybkiego ruchu potrzeby fizjologiczne trzeba planować z wyprzedzeniem – często nawet kilkunastu minut (jeśli tyle dzieli od siebie położone przy trasie MOP i stacje benzynowe). Dla dzieci w wieku 2–3 lat, które są w trakcie odpieluchowywania lub zaraz po tym procesie, taki dystans może być stanowczo za długi. Tu znowu oddajemy głos blogerke Natalii – mamie Maksa:

„Ile razy jadąc samochodem nerwowo szukaliście stacji benzynowej, bo „Mama, siku!”?? Jeśli podróżujecie często, na pewno zdarzyło Wam się to wiele razy! Nam się zdarza ciągle, zwłaszcza, że mam wrażenie, że Maks czasem wykorzystuje siku jako formę rozrywki. Przecież muszą się zatrzymać... A jak już się zatrzymają, jest stacja, przerwa, a może nawet uda się „wyżebrać” jakiś samochodzik albo książeczkę z naklejkami?? Może 2-latek tak nie kombinuje, ale nad moim sprytnym czterolatkiem czasem się zastanawiam.”

Natalia – autorka bloga tasteaway.pl¹⁰

10. Możliwość poznania innych rodziców podróżujących pociągiem.

Pociąg to przestrzeń, w którym rodzina jest ze sobą. Dziecko może przytulić się do rodzica, usiąść mu na kolanach albo razem pospacerować. Wybierając się w podróż większą ekipą (z rodziną lub znajomymi) można razem spędzić czas podróży, który normalnie odbywalibyśmy w oddzielnych autach.

Pociąg to też świetne miejsce na poznanie innych osób. Przecież, jak zbadaliśmy w zeszłym roku¹¹ 40% z nas woli rozmowę ze współpasażerami od siedzenia w ciszy, a 65% z nas woli wybrać miejsce w przedziale od wagonu bezprzedziałowego. Rodzice mogą wymienić się doświadczeniami, a dzieci spędzić czas na zabawie z rówieśnikami.

Niezbędnik: W drogę z malcem

- przekąski, które dziecko lubi + chusteczki nawilżane
- zabawka lub książeczka
- pomysły na ZABAWY BEZ ZABAWEK: „Czuję się jak...”, zagadki, zgadywanki, itp.
- kartki + **trójkątne kredki**, które nie staczają się ze stolika podczas jazdy
- dokument rodzica i dziecka – aby zniżka dla dziecka była zaakceptowana trzeba okazać dokument dziecka z jego datą urodzenia
- kocyk z poduszką

Wsiąść do pociągu i... wylądować na placu zabaw

Wsiadasz do pociągu a tam... plac zabaw. Taki widok czeka na podróżnych w szwajcarskich kolejkach SBB. Rodzice spokojnie siedzą na swoich siedzeniach, a ich pociechy szaleją na zjeżdżalni albo na... ruchomej kolejce¹².

Poruszanie się po szynach umożliwia utrzymanie prostego toru jazdy – i bezpieczeństwo poruszania się wewnątrz pociągu. Trudno wyobrazić sobie podobną swobodę zabawy np. w samolocie czy autokarze.

Źródło: materiały przewoźnika SBB.

Źródło: materiały przewoźnika SBB.

Źródło: materiały przewoźnika Intercity.

A w Polsce?

W odremontowanych niedawno wagonach typu „combo” są przedziały dziecięce, w których można grać w klasy, a ozdobione ściany umilają podróż najmłodszym. Są też specjalne stoliki, na których można grać w gry planszowe, które znaleźć też można u wybranych przewoźników regionalnych (np. ŁKA). Docelowo strefy dla dzieci mają znaleźć się w aż 300 pociągach PKP Intercity.

Warto wspomnieć również o przewoźniku Regiojet, obecnie kursującym w Polsce tylko z Warszawy oraz z Przemyśla do Pragi, który oferuje najmłodszym i ich opiekunom specjalne przedziały z możliwością oglądania bajek na dużym ekranie.

Źródło: materiały przewoźnika Regiojet

5 najpopularniejszych tras z dziećmi w wieku 3–6 lat

Władysławowo
—
Hel

2500
biletów

Wrocław Główny
—
Legnica

2338
biletów

Kraków Główny
—
Przemyśl Główny

2136
biletów

Wrocław Główny
—
Lubin

1916
biletów

Kraków Główny
—
Kraków Lotnisko

1875
biletów

Liderem w podróżach dzieci w wieku przedszkolnym jest relacja Władysławowo – Hel (i z powrotem). To być może najbardziej malownicza i wyjątkowa trasa w Polsce, prowadząca w całości przez wąski pas mierzei helskiej. Z jednej strony widok na otwarte morze, z drugiej na Zatokę Gdańską. **Do tego pełna niezależność od korków, które są zmurą wczasowiczów przez cały okres wakacji.**

Uczniowie i nauka samo- dzielnosci

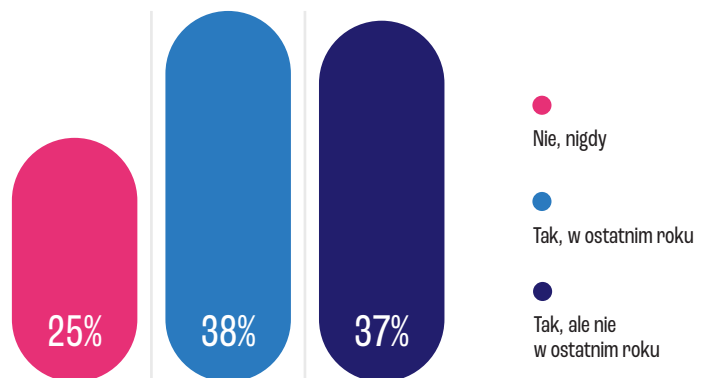
Uczniowie i nauka samodzielności

Czas do szkoły! Rodzice zabrali Cię już na wspólną podróż pociągiem i wiesz, jakie to fajne uczucie. Teraz czas na pierwszą wyprawę z rówieśnikami – Twoją klasą, drużyną harcerską czy klubem sportowym. Będiesz mógł rozmawiać w przedziale, grać w gry i wygłupiać się z kolegami i koleżankami.

A już za kilka lat – pierwsza samodzielna podróż. Cieszysz się? Harry Potter też tak jeździł do szkoły. W tym rozdziale podpowiemy Twoim rodzicom, kiedy czas na podróż w pojedynkę i jak mogą Ciebie – a przede wszystkim siebie – do tego przygotować.

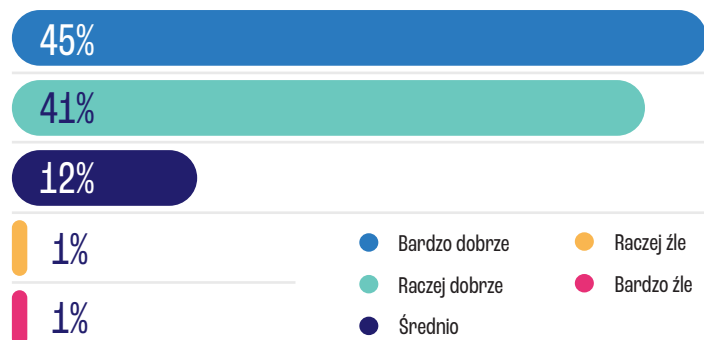
Rodziców dzieci w wieku szkolnym także zapytaliśmy o to, czy podróżowali już z dziećmi koleją. Twierdząco odpowiedziało 75% z nich, przy czym warto podkreślić, że aż 38% rodziców dzieci w wieku 7–13 lat podróżowało z nimi w ciągu ostatniego roku. Doświadczenie to oceniają pozytywnie (aż 86% badanych), a 76% planuje podróż koleją z dzieckiem w przyszłości.

Czy podróżowałeś już z dzieckiem koleją? (sami rodzice dzieci w wieku 7–13 lat)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

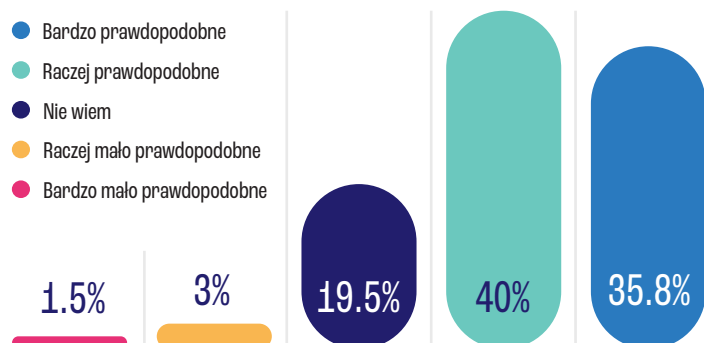
Jak oceniasz swoją podróż z dzieckiem? (Rodzice dzieci w wieku 7–13 lat, którzy podróżowali już z nimi koleją)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

Na ile prawdopodobne jest, że w przyszłości podróżując z dzieckiem wybierzesz koleją?

Założmy, że będziesz jechać tam, gdzie kolej dojeżdża. (Rodzice dzieci w wieku 7–13 lat, którzy podróżowali już z nimi koleją)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

W edukacyjną podróż po świecie kolei mają okazję udać się dzieci ze szkół, które zgłosiły się do programu warsztatów przygotowanych przez KOLEO. Wspólnie z Duchem Podróży „Tak-to-to” na zajęciach uczą się rozpoznawać elementy infrastruktury kolejowej, rodzaje pociągów oraz zawody związane z koleją. Podczas warsztatów poznają zasady bezpiecznego korzystania z transportu kolejowego i przestrzeni dworców. Zajęcia prowadzone są w sposób interaktywny, dzięki czemu dzieci z dużym zaangażowaniem uczestniczą w kolejowych aktywnościach i dyskusjach.

W trakcie spotkań uczniowie chętnie dzielą się własnymi doświadczeniami związanymi z rodzinnymi podróżami pociągiem, zarówno wakacyjnymi, jak i codziennymi. Nie brakuje również chwil zaskoczenia, gdy odkrywają, jak wiele osób oraz elementów infrastruktury współtworzy sprawnie funkcjonujący system kolejowy. Dzieci z entuzjazmem opowiadają o tym, co najbardziej lubią w podróżowaniu koleją. Wśród ich odpowiedzi pojawiają się między innymi stwierdzenia: „można oglądać ładne widoki”, „można iść do toalety w pociągu”, „można sobie chodzić” czy „rodzice nie są zajęci prowadzeniem auta”. Warsztaty stanowią okazję do przybliżenia świata kolei dzieciom, które jeszcze nie miały możliwości odbyć swojej pierwszej podróży pociągiem. Program rozwija w najmłodszych pozytywne postawy związane z podróżowaniem, zachęca do korzystania z transportu publicznego oraz pokazuje kolej jako bezpieczny, dostępny i przyjazny środek transportu.

Odwiedź
www.koleo.kids
 i zapisz się
 na bezpłatne
 warsztaty!

Pierwsza wycieczka

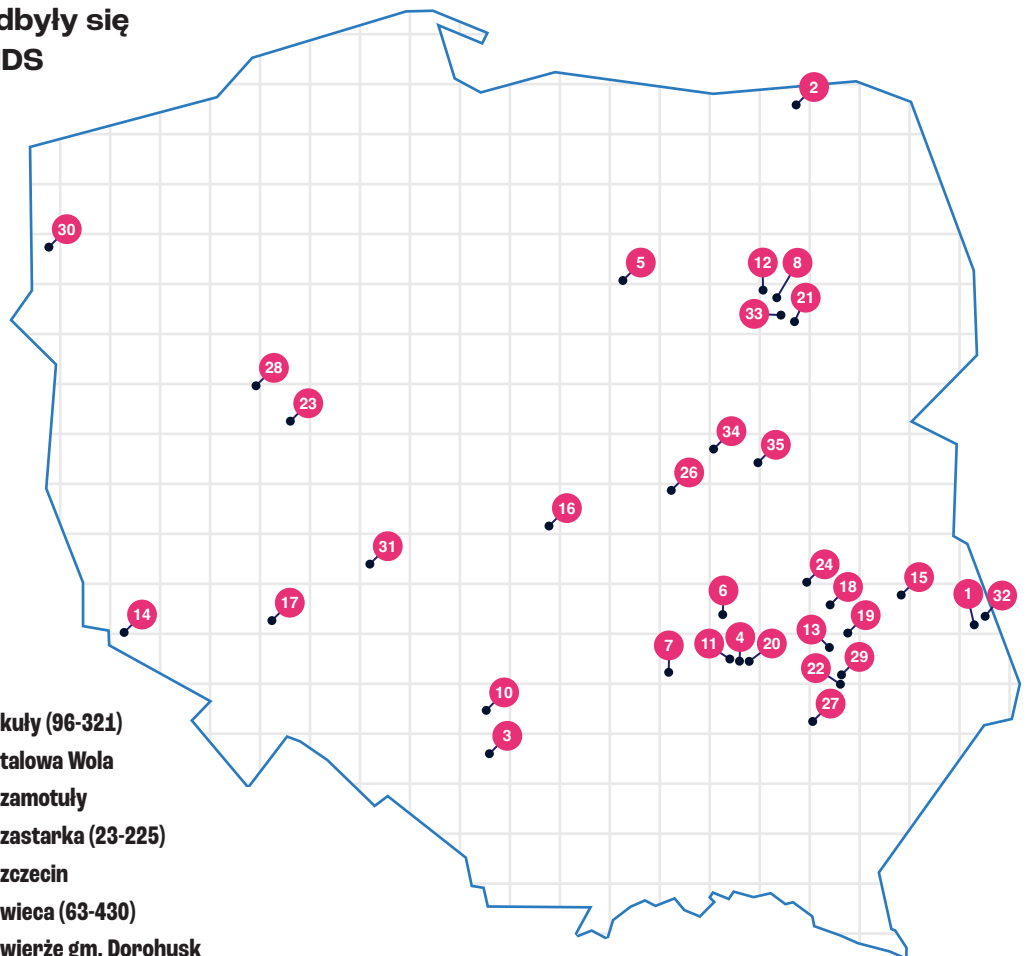
Podróż pociągiem na obóz czy wycieczkę szkolną ma w sobie coś wyjątkowego, czego nie da się odtworzyć w inny sposób. Jeszcze zanim pociąg ruszy ze stacji, peron tętni rozmowami o przygodach, nowych znajomościach i miejscach, które czekają na młodych podróżników, zmierzających na obozy oraz szkolne wycieczki. W przypadku tak licznych grup często zdarza się, że cały wagon zostaje przez nie zajęty i szybko wypełnia się śmiechem i gwarem rozmów.

Internet jest pełen relacji z wypraw kolejowych drużyn harcerskich czy innych grup młodzieżowych. Czuć w nich ekscytację przygodą i radość ze spędzenia wspólnego czasu.

W miarę upływu czasu podróż przestaje być tylko przemieszczaniem się z punktu A do punktu B. Aby umilić sobie czas spędzony w drodze, uczestnicy wyjazdów grają w różne gry, rozmawiają, śpiewają piosenki lub wspólnie planują nadchodzące atrakcje. Dla wielu z nich jest to pamiętny moment, który w dorosłości wspominają z nostalgią. To właśnie podczas wspólnej drogi rodzą się pierwsze przyjaźnie, powstają niezapomniane wspomnienia i buduje się atmosfera, która towarzyszy grupie przez cały pobyt. Taka podróż dla młodych osób jest często pierwszą wyprawą bez rodziców, dzięki której uczą się samodzielności, odpowiedzialności i współpracy z innymi.

Miasta, w których odbyły się warsztaty KOLEO KIDS

1	Brzeźno gm. Dorohusk
2	Budry (11-606)
3	Bytom
4	Chmielów
5	Działdowo
6	Janik
7	Kielce
8	Kleczkowo
9	Koneck
10	Koszęcin (42-286)
11	Kunów (27-415)
12	Lelis (07-402)
13	Leszczyna (23-250)
14	Lubań (59-800)
15	Ludwin
16	Łódź
17	Miękinia (55-330)
18	Nalęczów
19	Niedrzwica Duża
20	Ostrowiec Św.
21	Piski (07-407)
22	Polichna Druga
23	Poznań
24	Puławy
25	Raciążek
26	Skuly (96-321)
27	Stalowa Wola
28	Szamotoły
29	Szastarka (23-225)
30	Szczecin
31	Świeca (63-430)
32	Świerże gm. Dorohusk
33	Troszyn (07-405)
34	Warszawa
35	Zamienie (05-500)

Źródło: Dane opracowane przez KOLEO.

Z koleją szczególnie mocno związani są harcerki i harcerze, podróżujący pociągami na biwaki, obozy czy zloty. Grudziądzki ZHP przygotował nawet specjalną inicjatywę Harcerskiego Rajdu Przygodowego PKP, w ramach którego patrole z całego kraju przebywały trasę z miasta do miasta pociągami. W 2025 roku odbyła się pierwsza edycja a w 2026 roku druga edycja rajdu. Uczestnicy podzieleni byli na dwa przedziały wiekowe – Pendolino i Luxtorpeda i mieli za zadanie zaliczyć odpowiednią liczbę zadań w różnych miastach do których docierają pociągi. Miastem startowym był Wrocław – stolica wyjątkowo dobrze skomunikowanego kolejowo województwa dolnośląskiego.

Logo Harcerskiego Rajdu Przygodowego PKP¹³.

Przykładowa trasa przebyta przez jeden z patroli różnymi pociągami.

W wydarzenie zaangażowały się samorzady miast, znajdujących się na trasie rajdu. Jeden z przystanków znajdował się w Wadowicach, a tamtejszy urząd Miasta pochwalił się na swoim facebooku. Koleje Dolnośląskie przekazały uczestnikom 40 voucherów na zakup Dolnośląskiego Biletu Weekendowego a Fundacja ProKolej ufundowała nagrodę dla patrolu, który zwiedził najwięcej dworców z listy Dworców Roku.

Źródło: facebook.com/lubiewadowice

Pierwsza podróż pociągiem

Polskie prawo nie wyznacza jednoznacznie granicy wiekowej, od której dziecko może samodzielnie podróżować pociągiem. Jedyne istotne ograniczenie dotyczy pozostawienia dziecka do lat 7 bez opieki w okolicznościach mogących stwarzać zagrożenie dla jego bezpieczeństwa (art. 106 Kodeksu wykroczeń). Na zdrowy rozsądek można uznać dziecko 8-letnie za niezdolne do samodzielnej podróży pociągiem – także na krótki dystans. **Ale co z nastolatkami, które samodzielnie docierają do szkoły, na zajęcia czy spotykają się ze znajomymi poza domem? Zapytaliśmy o to rodziców dzieci w wieku 0–13 lat.**

47% uważa samodzielne podróże nastolatków za akceptowalne, 31% nie ma jednoznacznej opinii w tym względzie a 23% nie akceptuje samodzielnych podróży nastolatków. W podziale między matki i ojców, bardziej chętni do samodzielnych podróży dzieci są mężczyźni (51%) niż kobiety (42%).

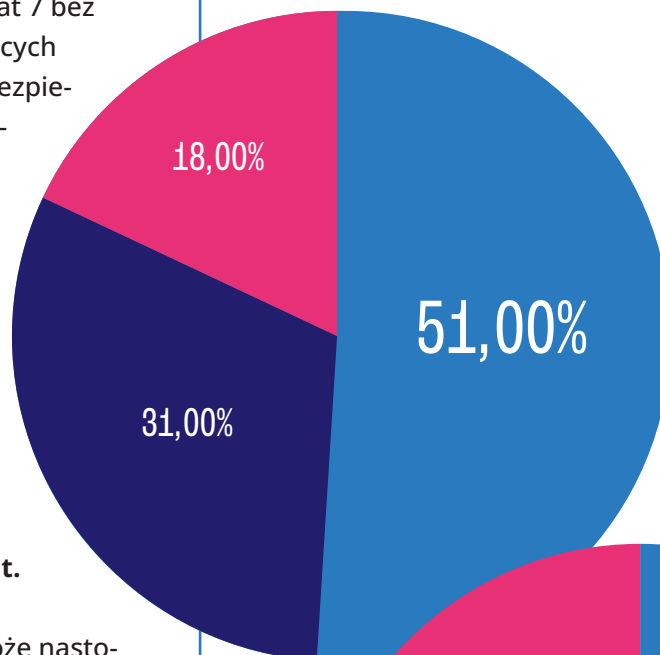
47%

rodziców akceptuje samodzielne podróże nastolatków pociągiem

Czy kilkunastoletnie dzieci mogą podróżować samodzielnie pociągiem?¹⁴

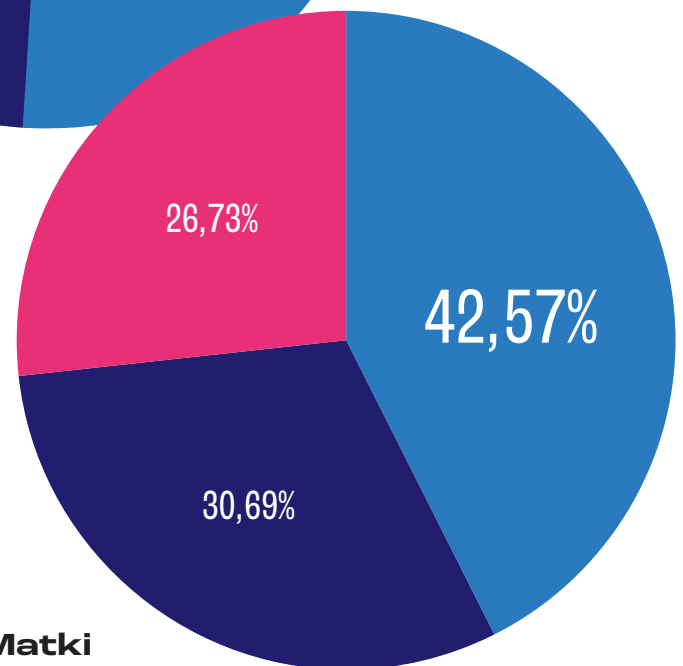
Zebrane odpowiedzi na pytanie o wyrażenie stosunku do tezy „Kilkunastoletnie dzieci mogą podróżować samodzielnie pociągiem”, gdzie tak = zdecydowanie się zgadzam + raczej się zgadzam. Nie = zdecydowanie się nie zgadzam + raczej się nie zgadzam. Nie mam zdania = ani się zgadzam ani się nie zgadzam.

Ojcowie

- Tak
- Nie mam zdania
- Nie

Matki

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

Pokolenie „tylnej kanapy samochodu”

Jonathan Haidt w bestsellero-
wej książce „Niespokojne poko-
lenie”¹⁵ stawia tezę dotyczącą
modelu wychowania dzieci
w ostatnich dekadach. Jego zda-
niem poprzez potrzebę ochrony
dziecka przed zagrożeniami
w realnym świecie, wpychamy
je jako rodzice w zagrożenia cy-
frowe oraz odbieramy im prze-
strzeń wypracowywania swojej
autonomii w realnym świecie.

Dzieci wychowywane pod sta-
łym nadzorem dorosłych, prze-
wożone samochodem przez
opiekunów i izolowane od wy-
zwań świata zewnętrznego zna-
lazły swój azyl w świecie cyfro-

wym. Okazało się jednak, że to
świat cyfrowy przynosi młodzie-
ży więcej zagrożeń. A jednocze-
śnie w świecie cyfrowym zagro-
żenia te młodzi przeżywają bez
wsparcia dorosłych. Efektem
jest szeroki kryzys zdrowia psy-
chicznego w większości rozwi-
niętych państw na świecie.

Samotne podróże kolejowe
nastolatków były czymś po-
wszechnie akceptowanym jesz-
cze 20 lat temu. To, jak zmienia
się nastawienie społeczne wo-
bec nastolatków w przestrzeni
publicznej jest elementem szer-
szego procesu, który opisał Ha-
idt. Coraz więcej naukowców

używa określenia „pokolenia
tylnego siedzenia samochodu”
(backseat generation) – prze-
wożonym przez rodziców
z domu do szkoły i ze szkoły
na zajęcia¹⁶.

Decyzja o wysłaniu dziecka sa-
mego pociągiem należy do ro-
dzica. Ale normy w zakresie
tego co jest dobre i dopuszczal-
ne podlegają publicznej deba-
cie. Rodzice, którzy chcą dawać
podobną swobodę swoim dzie-
ciom, jak ta którą sami kiedyś
dostawali, mierzą się z wątpli-
wościami i negatywnymi
ocenami otoczenia.

**Decyzja w kwestii pierwszej samodzielnej
podróży dziecka należy do rodzica, który
oceni gotowość swojego dziecka do tej formy
podróżowania. Dokonując takiej oceny,
warto odpowiedzieć sobie na kilka pytań:**

Dobre i wcześniejsze przygotowanie do podróży jest
na wagę złota. Pozwala ono znacząco obniżyć poziom
stresu zarówno u rodzica, jak i u młodego, samodziel-
nego podróżnika. Warto pamiętać, że proces ten nie
zaczyna się w momencie podjęcia decyzji o pierwszej
samotnej podróży. Jeśli istnieje taka możliwość i rodzi-
ce podróżują z dzieckiem, dobrze jest już wtedy stop-
niowo wprowadzać je w zasady korzystania z transpor-
tu kolejowego. Dzięki temu dziecko stopniowo oswaja
się z przestrzenią dworca i zasadami podróży, co póź-
niej może ułatwić mu samodzielne podróżowanie.

1. Czy dziecko wyraża chęć i gotowość do samodzielnej podróży?
2. Jak radzi sobie w nowych i czasami stresujących sytuacjach?
3. Czy zna podstawowe zasady podróżowania koleją i potrafi odnaleźć się na dworcu?
4. Czy potrafi zapytać o pomoc i jak reaguje na nieprzewidziane sytuacje?
5. Czy zna i stosuje podstawowe zasady bezpieczeństwa?
6. W jakim stopniu ma rozwinięte poczucie odpowiedzialności i samodzielności?

Niezbędnik rodzica przed pierwszą samodzielną podróżą dziecka:

■ omówienie trasy krok po kroku (dworzec, peron, przesiadki),	■ przygotowanie ważnego biletu i legitymacji szkolnej (po ukończeniu 13. roku życia w przypadku braku ważnego biletu albo dokumentu uprawniającego do ulgi wezwanie do zapłaty może zostać wystawione bezpośrednio na dziecko),
■ wcześniejsza wspólna podróż tą samą trasą (jeśli to możliwe),	
■ upewnienie się, że dziecko zna podstawowe zasady zachowania w pociągu,	
■ zapisanie w telefonie numerów kontaktowych do rodziców/opiekunów,	
■ sprawdzenie czy telefon jest naładowany przed wyjazdem (a na dłuższą trasę też wyposażenie dziecka w ładowarkę i powerbank),	
	■ omówienie sytuacji awaryjnych (np. pomyłka pociągu, zgubienie się),
	■ wskazanie, do kogo można zwrócić się o pomoc (załoga pociągu, funkcjonariusze Straży Ochrony Kolei).

Warto rozważyć wysłanie dziecka w pierwszą samodzielną podróż do bliskiej osoby, która odbierze go bezpośrednio z dworca kolejowego.

Takie rady w kwestii wysyłania dziecka w samodzielną podróż mają inni rodzice:

Przejeżdź się z nim kilka razy, a potem pozwól mu to zrobić „samemu”, tzn. kupić własny bilet, usiąść tam, gdzie chce – wszystko z Tobą w tle, ale bez pomocy, a potem zdecyduj, czy myślisz, że już jest gotowy. Jeśli nie, daj mu jeszcze kilka miesięcy.

Przed pierwszą samodzielną podróżą syna (w wieku 12 lat) wcześniej razem odbywaliśmy tę podróż pociągiem wiele razy. Był więc pewny siebie i podekscytowany. Byłem zdenerwowany przez pierwszych kilka jego podróży, ale on zawsze radził sobie świetnie. Myślę, że jeśli czuje się kompetentny i mu ufasz, to po prostu upewnij się, że ma kontakt z Tobą, jeśli będą opóźnienia lub inne problemy na trasie.

Myślę, że to zależy od Twojego dziecka. Jestem nauczycielką i znam dzieci w tym wieku oraz młodsze, które byłyby w stanie same pojechać i zachowałyby spokój, gdyby coś poszło nie tak. Wiedziałyby, jak poprosić o pomoc, jeśli zajdzie taka potrzeba i prawdopodobnie by się tym cieszyły. Ale znam też dzieci w tym wieku, które ledwo potrafią dotrzeć na koniec ulicy bez dramatu.

Znasz swoje dziecko. Kiedy będziesz z nim ćwiczyć, dowiesz się, jak pewnie się czuje w pociągu. Wtedy będziesz mógł zdecydować.

Cytaty użytkowników portalu Reddit¹⁷ przetłumaczone na polski.

Nastolatki, z którymi rozmawialiśmy podczas przygotowywania raportu, wskazywali na wspólną jazdę pociągiem z rodzicem jako na etap przygotowań do samodzielnych podróży. Tak o swojej pierwszej wyprawie pociągiem mówił nastolatek, z którym rozmawialiśmy: „Wcześniej jeździłem z rodzicami pociągiem, więc wiedziałem, że to nic wielkiego tak wsiąść i gdzieś sobie pojechać. Trochę bałem się wysiadania, że nie znajdę siostry (do której jechałem) na peronie, ale samej podróży to się nie bałem.” – Fragment rozmowy z nastolatkiem w wieku 12–15 lat.

Inny nastolatek obawiał się, że samodzielna podróż będzie mu się dłużyć, ale okazało się, że było zupełnie inaczej: „Po prostu wsiadłem, kupiłem bilet u konduktora (...) I usiadłem i tak do tego Gdańska to mi się wydawało, że będzie to długo trwało. Ale to chwila, moment i już byłem. Więc takie pierwsze wrażenie: o, to jest szybkie. Szybko to zeszło.” – Fragment rozmowy z nastolatkiem w wieku 12–15 lat.

Decydując o wysłaniu dziecka samodzielnie pociągiem, warto wziąć pod uwagę jak ważny to dla niego moment w życiu. Dla młodych ludzi, którzy nie mogą jeszcze kierować autem, to decydująca zmiana, która umożliwia im bycie niezależnymi ludźmi. Ten motyw przewijał się w wielu rozmowach z młodzieżą przeprowadzonych na potrzeby tego raportu: „Na początku się stresowałam, ale jak tylko już, że tak powiem, sobie ogarnęłam wszystko to już się zrobiło tak komfortowo. – Co ci dało to, że przeskoczyłeś na ten pociąg? – Na pewno był to znak takiej wyższej dojrzałości.” – Fragment rozmowy z nastolatką w wieku 12–15 lat.

„Chciałam już sama dojeżdżać na treningi. Mama ucieszyła się, że chcę już być samodzielna. Jak miałam jechać, to trochę się stresowałam, ale to szybko minęło. Było bardzo fajnie. Ta podróż dała mi siłę i odwagę.” – Fragment rozmowy z nastolatką w wieku 12–15 lat.

Osoby, z którymi rozmawialiśmy odbywały swoje pierwsze samodzielne podróże w wieku 12, 13 albo 14 lat i obecnie dalej korzystają z kolei w samodzielnych dojazdach.

5 najpopularniejszych tras z dziećmi 7–14 lat

**Wrocław
Główny
—
Legnica**

5739
biletów

**Wrocław
Główny
—
Lubin**

4686
biletów

**Kraków
Główny
—
Przemyśl
Główny**

4666
biletów

**Kraków
Główny
—
Katowice**

4541
biletów

**Kraków
Główny
—
Kraków
Lotnisko**

4336
biletów

Cztery z pięciu relacji w tym zestawieniu pokrywają się z najpopularniejszymi trasami dzieci w wieku przedszkolnym. Zamiast relacji Hel – Władysławowo, w tym gronie znalazło się połączenie Krakowa z Katowicami (najpopularniejsze wśród wszystkich pasażerów w Polsce). Widzimy, że dzieci szkolne podróżują często na głównych trasach między miastami oddalonymi od siebie o niecałą godzinę drogi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Minds & Roses.

Młodzież i wolność podróżo- wania

Młódzież i wolność podróży

Samodzielne podróże pociągiem to dla Ciebie żadna nowość. W końcu jak inaczej dojeżdżałabyś sama na wieczorne treningi? Niedługo matura i studia – a wtedy kolejną będziesz dojeżdżać co weekend do domu. A może gdzieś dalej na wypad ze znajomymi?

**Wszystko przed Tobą.
Udanej podróży!**

Dojazdy do szkoły

W poprzednim rozdziale pisaliśmy o tym, jakie znaczenie ma pierwsza samodzielna podróż pociągiem – i że często wypada ona w okolicach 12–14 roku życia. W polskim systemie edukacyjnym szkoły podstawowe ulokowane są blisko miejsca zamieszkania dzieci. Nie ma więc konieczności dalekich dojazdów. Wielką zmianą jest jednak pójście do szkoły ponadpodstawowej – szczególnie dla uczniów z mniejszych miejscowości. Czasem z konieczności, czasem z chęci znalezienia sobie jak najlepszej szkoły, 15-latkowie codziennie ruszają w drogę do dużego miasta. Echa tych podróży widzimy w danych sprzedażowych KOLEO, w postaci licznych tras odbywanych przez starszych nastolatków z mniejszych miejscowości do dużych miast.

Pociąg wielu młodym osobom nie kojarzy się więc z wakacjami i dalekimi wyprawami. Stanowi miejsce, w którym licealiści spędzają codziennie kilkadziesiąt minut w trakcie dojazdów do szkoły. Daje możliwość rozwijania hobby i realizowania pasji, umożliwia dojazd na treningi, zajęcia dodatkowe czy inne aktywności związane z młodzieńczymi zainteresowaniami. Ponadto ułatwia utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, pozwalając na spotkania ze znajomymi poza miejscem zamieszkania, ale też wspólne wyjazdy na wydarzenia kulturalne czy sportowe.

Dlatego właśnie przy tworzeniu tego raportu rozmawialiśmy z grupą starszych nastolatków o ich doświadczeniach z koleją – pytaliśmy o poczucie komfortu, motywacje oraz o to, co daje im samodzielne podróżowanie. Dla wielu młodych codzienna podróż pociągiem to czas na relaks lub rozmowy w gronie znajomych, bo jak powiedział nam jeden z respondentów: „To jest ten moment, gdzie można się odstresować przed szkołą, porobić jakieś rzeczy samemu czy ze znajomymi, więc to jest raczej taki miło spędzony czas, no i jest swobodnie.” – Wypowiedź nastolatki w wieku 16–18 lat.

Możliwość samodzielnego podróżowania koleją odciąża również rodziców: „Jak chcę wyjść gdzieś z kolegami, to jest mi łatwiej z nimi się umówić i samemu sobie dojadę pociągiem, niż jak bym musiał zgadać się z rodzicami, czy mogą mnie podwieźć.” – Wypowiedź nastolatka w wieku 16–18 lat.

Dojazd pociągiem do szkoły stanowi atrakcyjną alternatywę dla innych środków transportu, takich jak autobus czy samochód. Pociąg jest dużo pewniejszy, bo możemy uniknąć korków i utrudnień na drogach: „Na pewno jest to dużo szybsze niż tradycyjnie jechać samochodem. Bo gdy jedzie się samochodem są często korki – np. w związku z jakimiś wypadkami na autostradzie.” – Wypowiedź nastolatka w wieku 16–18 lat.

Czasem jednak alternatywą są inne środki komunikacji publicznej. Kiedy do wyboru jest autobus i pociąg, warto wziąć pod uwagę zarówno planowany czas przejazdu jak i warunki, w których będziemy jechali. Jak mówiła nam jedna z naszych młodych respondentek: „Myślę, że to jest taki największy plus (pociągów), że są dużo większe i zazwyczaj bez problemu da się usiąść, przynajmniej jak ja jeżdżę. Autobusy są małe, no i tam często ciężko z miejscem.” – Wypowiedź nastolatki w wieku 16–18 lat.

Czas przejazdu jest jednak oczywiście kluczowy: „Jazda pociągiem do szkoły... Zalety to na pewno czas. Ten odcinek ze stacji do szkoły zajmuje mi jakieś 15 minut, żeby już się znaleźć w szkole, a autobusem jechałabym pewnie jakieś pół godziny, o ile nie więcej... Nie, więcej, zdecydowanie więcej. Jakieś 40 minut nawet”. – Wypowiedź nastolatki w wieku 16–18 lat.

Kolejowe porady

**Weryfikacja mObywatel
w aplikacji KOLEO – nie trzeba już
jeździć z dowodem lub legitymacją
studencką**

„Bileciki do kontroli” – nadchodzi konduktor. W jednej ręce bilet (albo telefon z aplikacją biletową) a w drugiej legitymacja szkolna. Ale gdzie ta legitymacja jest? I czy na pewno ją wziąłem/wzięłam?

Tego problemu nie mają już studenci oraz inni dorośli korzystający z aplikacji KOLEO. Dzięki integracji danych z systemami państwowymi nie trzeba już okazywać legitymacji studenckiej albo dowodu osobistego przy sprawdzaniu biletów. Wystarczy wcześniejsze uwierzytelnienie konta KOLEO za pomocą usługi mObywatel. Legitymacja szkolna? Nadal trzeba ją mieć – jako podstawę do zniżki uczniowskiej.

W końcu na rzecz pociągu przemawia też jego urok, czy też „aura” jak nazywają to młodzi. Choć pociągiem można jeździć na co dzień, to w odróżnieniu od samochodu nigdy się nie nudzi: „Wolę jeździć pociągiem. Z koleżankami lub z rodziną spędzić czas w pociągu a nie w zwykłym aucie, bo auto to jest takie przeciętne i codzienne, a pociąg – też jest codzienny, bo często nim jeżdżę – ale nadal jakoś mnie fascynuje.” — Wypowiedź nastolatki w wieku 16–18 lat.

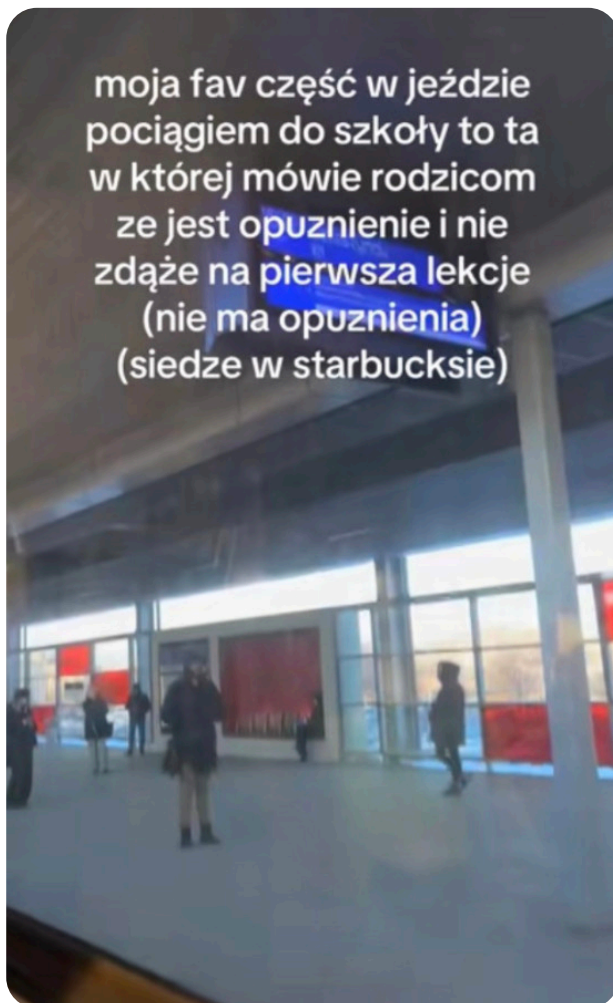
Pociąg nie wszędzie dojeżdża – w wielu miejscach samochód jest jedyną opcją dojazdu. Jednak, jak powiedziała jedna z nastolatek: „Generalnie wszyscy moi znajomi jeżdżą pociągiem, jeżeli mają taką możliwość.”

Fragment filmu z profilu jednej z użytkowniczek serwisu TikTok.

„Usprawiedliwienie” od konduktora – tak to możliwe!

Jeżeli zdarzy się, że Twój pociąg w drodze do szkoły złapie opóźnienie, nie przejmuj się! To przecież nie Twoja wina. W celu usprawiedliwienia spóźnienia lub nieobecności spowodowanej opóźnieniem pociągu, poproś kierownika pociągu lub konduktora o wydanie pisemnego poświadczenia o opóźnieniu. Taki dokument przedstaw w szkole wraz z usprawiedliwieniem spóźnienia. Ostrzegamy jednak: wbrew stereotypom obecny standard punktualności kolei sprawia, że takie sytuacje zdarzają się rzadko. W 2025 r. 91% pociągów przyjechało na czas¹⁸.

Fragment filmu z profilu jednej z użytkowniczek serwisu TikTok.

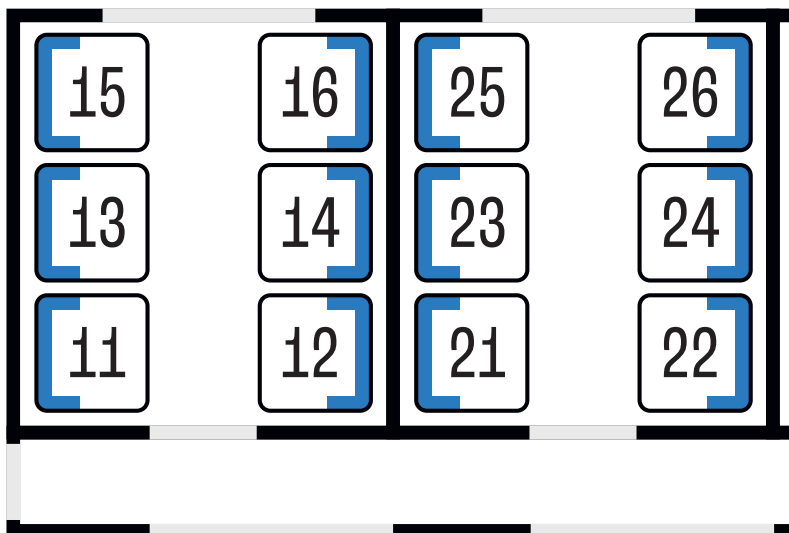

Fragment filmu z profilu jednego z użytkowników serwisu TikTok.

Rozmowy w przedziale, anoni- mowość w wagonie bezprzedziałowym, a może strefa ciszy?

Kupując bilet na pociąg dalekobieżny, mamy do wyboru wiele opcji. Jeśli podróżujesz z ekipą warto wybrać wagon przedziałowy, który pozwoli na swobodne rozmowy i wygłupy. Jeśli jedziesz sam/sama, zastanów się, czy chcesz poznać ludzi czy wolisz święty spokój. W wagonie przedziałowym dużo łatwiej o rozmowę z innymi, ale też o pomoc, np. z ciężkim bagażem. Jeśli potrzebujesz krótkiej drzemki albo przestrzeni do pracy w skupieniu – polecamy strefę ciszy (dostępną w pociągach EIP – czyli Pendolino, oraz w wybranych pociągach IC: tych prowadzonych składami Stadler Flirt i PESA Dart).

Skąd wiem, gdzie będę siedział / siedziała?

Rys. Typowy układ miejsc w wagonie przedziałowym z 6 miejscami w przedziale.

W wielu pociągach dalekobieżnych w Polsce, wraz z biletem kupujesz też **miejscówkę** (rezerwację miejsca). Kiedyś oddzielnie kupowało się bilet, który uprawniał do przebywania w pociągu (podobnie jak w kolejach regionalnych) a oddzielnie miejscówkę, zapewniającą możliwość siedzenia w konkretnym miejscu¹⁹. Podczas kupowania biletu w aplikacji (np. KOLEO) masz możliwość wyboru konkretnego miejsca – wystarczy, że wskażesz je na schemacie miejsc w pociągu. Możesz też ustalić ich usytuowanie na podstawie numeru – miejsca przy oknie mają końcówkę -5 lub -6.²⁰

Pociąg-niespodzianka – sprawdź czym pojedziesz

Pociągi z poprzedniego wieku stają się na naszych trasach rzadkością; obecnie coraz częściej spotkać można nowoczesne pociągi wyprodukowane w ostatnich latach. Zdarza się jednak, że na trasie do szkoły lub na spotkanie z przyjaciółmi spotkasz skład starszego typu – np. kultowy EN-57, czyli słynny „Kibel”. Dla jednych klasa, dla innych obciach, ale na pewno okazja do tego, by poczuć klimat podróży sprzed lat. Przewoźnicy nie gwarantują konkretnego modelu pociągu na danej trasie, jednak w aplikacji KOLEO możesz zweryfikować, jaki rodzaj składu powinien się pojawić na trasie.

Plan podróży

PR 90225

2 * * * +1

17:02
Ostróda
Peron I

17:36
Olsztyn Śródmieście
Peron I

v

Plan podróży

EIP 5308

2 * * * * +8

18:40
Warszawa Centralna
Peron IV

21:33
Kraków Główny
Peron II

v

5 najpopularniejszych tras z dziećmi 15–18 lat

Twój niezbędny podróżny:

- gna karciana
- ładowarka i powerbank
- wygodne buty (żeby nie ściągać ich w pociągu...)
- legitymacja szkolna
- coś smacznego do jedzenia
- woda
- książka

Młodzież podróżuje głównie na krótkich trasach, trwających od trzydziestu do czterdziestu minut. Młodzi dojeżdżają do liceum, na treningi, imprezy, do znajomych. Widać, że to codzienne podróże – świadczą o tym także dużo większe liczby sprzedanych biletów. Kolej dla młodzieży to niezbędny środek transportu w codziennym życiu.

Duże dzieci i pasja na całe życie

Duże dzieci i pasja na całe życie

Układ tego raportu odzwierciedla etapy dorastania człowieka i tego, jak zmieniamy się jako ludzie. Choć po skończeniu 18 roku życia stajemy się dorośli i możemy samodzielnie decydować o naszych wyborach, to w każdym z nas wciąż drzemie wewnętrzne dziecko.

Dziecięce zainteresowania to coś więcej niż chwilowa fascynacja wybranym tematem. To jeden z naturalnych sposobów poznawania świata poprzez obserwację i doświadczanie. Takie hobby może zacząć się od czegoś pozornie zwyczajnego, jak właśnie pierwsza podróż koleją, obserwowanie odjeżdżających pociągów ze stacji czy podziwianie zmieniających się za oknem widoków. Zainteresowanie koleją u części dzieci pozostaje pasją na całe życie, a niektórzy nawet wiążą z nią swoją drogę zawodową:

„Są rzeczy, które fascynują nas od dziecka. Dla mnie to była kolej. Dźwięk lokomotyw, zapach podkładów, historia ukryta w każdej stacji. To więcej niż środek transportu – to opowieść, którą chcę opowiadać.”

fragment wypowiedzi z konta kolejowy_marcel.

Doskonałym przykładem jest historia Rafała Gajdana, znanego w mediach społecznościowych jako „Szychta w Ickach”, który dziś pracuje jako maszynista pociągów pasażerskich. Jak sam wspomina, jego fascynacja koleją zaczęła się w dzieciństwie podczas wakacyjnych wyjazdów na Pomorze Zachodnie, gdzie jego wujek pracował na kolei. Tak opisuje swoje dziecięce wspomnienia:

„Za każdym razem z podziwem i ciekawieniem spoglądałem na funkcjonowanie kolei. Obsługa lokomotywy, zmieniający się krajobraz i satysfakcja, kiedy pociąg bezpiecznie kończył bieg. To jest to, co w życiu chcę robić, pomyślałem.”

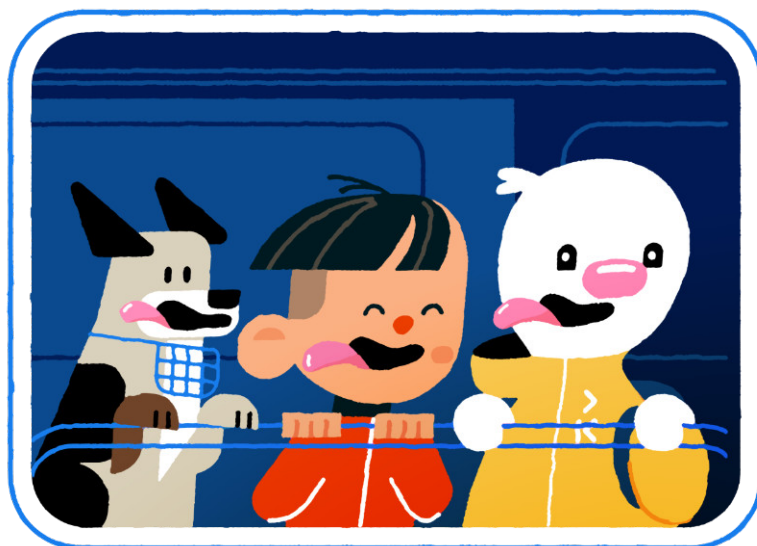
fragment wywiadu z Rafałem Gajdanem

Realizacja pasji może przebiegać na różny sposób. Grzegorz Gaweł, swoje zamiłowanie do pociągów realizuje dzięki fotografii. Początek swojej pasji opisuje tak:

„Mama od bardzo małego dziecka zabierała mnie na stację PKP, bo tylko wtedy byłem grzeczny, zamiłowanie do kolei miałem tak wielkie, że w Gdańsku położyłem się w białym sweterku na peronie i zacząłem robić <<orla>>. W latach szkolnych wycinałem z gazet wszystkie możliwe fotografie związane z koleją. Z racji, że ojciec pracował na PKP, jeździłem z nim na służby, w domu nagminnie bawiłem się w pociąg, kolejek miałem kilkanaście. Fotografowanie kolei zaczęło się wraz z dostępem do Internetu.”

fragment wywiadu z Grzegorzem Gawłem na portalu żywiec.info.

Dzięki mediom społecznościowym wiele osób na całym świecie może zarażać innych swoją pasją do kolei. Świetnym przykładem jest Francis Bourgeois, a właściwie Luke Nicolson – 21-letni Anglik, popularyzujący kolej filmikami na TikToku²¹. Zgromadził wokół siebie społeczność 3 milionów obserwujących, z którymi dzieli się pasją do podróży kolejowych oraz pokazuje ciekawostki o pociągach w różnych krajach Europy.

Na koniec

Fascynacje zrodzone w dzieciństwie zostają z nami na całe życie. Dziecko zarażone miłością do kolei zmieni się w dorosłego, który wybierze pociąg zawsze, kiedy będzie miał taką możliwość. Warto dać naszym dzieciom możliwość odkrycia pociągów jako fascynującego, a przy tym ekologicznego, bezpiecznego i szybkiego środka transportu.

Po etapie fascynacji motoryzacją indywidualną, kiedy kolej poszła „w odstawkę”, zaczynamy dostrzegać coraz więcej unikatowych zalet pociągów. Jedną z nich jest możliwość wspólnego rodzinnego podróżowania. Czas, kiedy wszyscy razem podróżujemy bez podziału na kierowcę i pasażerów, czyli to o, czym pisaliśmy szeroko w rozdziale o podróżowaniu z malcami, odnosi się tak samo do międzypokoleniowych podróży osób dorosłych.

22% dorosłych mileniśców (30–40-latkowie) i 51% Zetek (20-latkowie) podróżuje ze swoimi rodzicami (a 22% Zetek także z dziadkami)²². W miarę jak rodziny stają się coraz mniej liczne, tym ważniejsze są wspólne chwile spędzane w gronie najbliższych. Patrzenie sobie w oczy, możliwość objęcia się ramieniem, spokojnej rozmowy – to wszystko buduje relacje i jest możliwe w trakcie podróży pociągiem. Dajmy sobie szansę budowania więzi rodzinnych, ale dajmy też szansę młodym na samodzielność. Od tego mamy kolej.

Minds&Roses + KOLEO

Przypisy

1. Badanie metodą CAWI (Computer-Assisted Web Interview) przeprowadzone na reprezentatywnej próbie 1000 rodziców dzieci w wieku 0-13 lat w maju 2026 r. przez agencję Minds & Roses.
2. Dane oczyszczone z trendu wzrostowego. Wykres pokazuje, jak zmienia się zainteresowanie pociągami w zależności od pory roku i dnia tygodnia, niezależnie od ogólnego wzrostu liczby pasażerów.
3. Informacje spółki PKP PLK s.a. – głównego inwestora. <https://www.plk-sa.pl/o-spolce/biuro-prasowe/informacje-prasowe/szczegoly/ogrom-prac-na-katowickim-wezle-kolejowym-plac-budowy-wielki-jak-214-boisk-pilkarskich-10703>
4. W czerwcu PKP Intercity otrzymało ostatnie wagony zapisane w kontrakcie z H. Cegielski FPS. Źródło: <https://www.rynek-kolejowy.pl/wiadomosci/pkp-intercity-fps-h-cegielski-dostarczyl-wszystkie-wagony-combo-153088.html>
5. Wg danych sprzedażowych KOLEO.
6. Źródło: <https://www.tasteaway.pl/10-powodow-by-podrozowac-z-dzieckiem-pociagiem/>
7. Źródło: <https://www.wheretravelmarta.pl/post/podroz-pociagiem-z-dzieckiem>
8. Źródło: <https://www.tasteaway.pl/10-powodow-by-podrozowac-z-dzieckiem-pociagiem/>
9. „Za co Polacy kochają kolej? Raport KOLEO 2025”.
10. Źródło: <https://www.tasteaway.pl/10-powodow-by-podrozowac-z-dzieckiem-pociagiem/>
11. „Za co Polacy kochają kolej? Raport KOLEO 2025”.
12. Źródło: <https://www.sbb.ch/en/travel-information/individual-needs/travelling-with-children/train-children.html>
13. Źródło: <https://www.facebook.com/p/Harcerski-Rajd-Przygodowy-PKP-61575199696961/>
14. Zebrane odpowiedzi na pytanie o wyrażenie stosunku do tezy „Kilkunastoletnie dzieci mogą podróżować samodzielnie pociągami”, gdzie tak = zdecydowanie się zgadzam + raczej się zgadzam. Nie = zdecydowanie się nie zgadzam + raczej się nie zgadzam. Nie mam zdania = ani się zgadzam ani się nie zgadzam.
15. „Niespokojne Pokolenie”, J. Haidt, Zysk i Ska, Poznań 2025.
16. M.in. Karsten L., “It all used to be better? Different generations on continuity and change in urban children’s daily use of space” w: Children Geographies, Vol 3, 2005. Van der Berg P. I in., “Factors affecting parental safety perception, satisfaction with school travel and mood in primary school children in the Netherlands” w: Journal of Transport & Health, 03.2020.
17. https://www.reddit.com/r/AskUK/comments/1lgqmxk/at_what_age_is_it_ok_for_children_to_travel_alone/?tl=pl
18. Za punktualny przyjazd uważa się taki z maksymalnym opóźnieniem 5 minut i 59 sekund.
19. Ten system obowiązuje nadal w wielu krajach Europy: m.in. w Niemczech, Austrii i Szwajcarii.
20. Szczegółowe zasady wyznaczania numerów miejsc opisane są w Magazynie KOLEO: <https://magazyn.koleo.pl/zasada-numeracji-miejsc-w-wagonie/>
21. Źródło: <https://newonce.net/artukul/kolej-na-francisa-bourgeois-a-ma-dwa-miliony-obszerwujacych-na-tiktoku-i-jest-lekiem-na-cale-zo>
22. Globalne dane Skyscanner: <https://www.skyscanner.net/travel-trends/family#4488e50b-18e6-42dc-893a-aa4a019d8b12-link>

100% miłości do kolei